DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków **Nr 7** **Listopad-Grudzień 1946 r.**

OD REDAKCJI

Od stycznia 1947 r. Dziennik Urzędowy Kuratorium O. S. Krakowskiego będzie wychodził co miesiąc.

Pragnieniem Kuratorium jest, ażeby od roku 1947 szerzej rozbudować część nieurzędową Dziennika Urzędowego i w tym celu apeluje do Nauczycielstwa o nadsyłanie artykułów o charakterze dydaktyczno-wychowawczym oraz poruszających troski i potrzeby oświatowe tak szkół jak i nauczycieli. Artykuły zakwalifikowane do druku będą natychmiast płatne.

W Dzienniku Urzędowym będzie szeroko rozwinięty dział recenzyj o nowych książkach, oraz przegląd czasopism pedagogicznych.

Cena pisma na I-szy kwartał 1947 roku (styczeń, luty, marzec) ustalona została na 150 zł., którą to kwotę należy wpłacić z góry czekiem P. K. O.

Kuratorium zwraca się z apelem do tych Prenumeratorów, którzy dotychczas zalegają z uiszczeniem prenumeraty za Dziennik Urzędowy za rok 1946, ażeby niezwłocznie przystąpiły do spełnienia tego obowiązku.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA

DEKRETY I USTAWY:

ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA MINISTRA OSWIATY:

OKÓLNIKI I ZARZĄDZENIA KURATORIUM:

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 197

USTAWA

z dnia 23 września 1946 r.

o dodatku przejściowym do pensji weteranów powstań narodowych oraz wdów po nich

Art. 1. Do pensji, wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 23 marca 1922 r. w przedmiocie zaopatrzenia weteranów powstań narodowych z 1831 r., 1848 r. 1863 r. oraz wdów po nich (Dz. U. R. N. Nr 26, poz. 212) z późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 88, poz. 791, Dz. U. R. P. z 1938 r. 25, poz. 221 i Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 13, poz. 88), ustanawia się dodatek przejściowy, który będzie wypłacany do czasu unormowania stosunków gospodarczych. Dodatek ten wynosi:

a) dla weterana samotnego 4.500 zł mies.
b) dla weterana żonatego 5.000 zł mies.
c) dla wdowy po weteranа 4.000 zł mies.

Art. 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tarci moc obowiązującą dekret z dnia 25 czerwca 1946 r. o dodatku przejściowym do zaopatrzeń weteranów powstań narodowych (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 205).

Art. 3. Wykonanie niniejsezj ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dn. ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1946 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski
w/z Minister Skarbu:
Tadeusz Dietrich

Poz. 198

DEKRET

z dnia 8 października 1946 r.

o zmianie dekretu z dnia 7 lipca 1945 r. o odtworzeniu dyplomów i świadectw z ukończenia nauki.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W dekrecie z dnia 7 lipca 1945 r. o odtworzeniu dyplomów i świadectw z ukończenia nauki (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 164) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 5 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 5. Postępowanie z wniosków o odtworzenie dokumentu odbywa się według przepisów kodeksu postępowania niespornego, o ile przepisy niniejszego dekretu nie stanowią inaczej".

2) Art. 6 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 6. (1) Postanowienie uwzględniające wniosek o odtworzenie dokumentu winno zawierać istotną treść zaginionego lub zniszczonego dokumentu, oznaczenie instytucji lub osoby, która dokument wystawiła, oraz datę jego wystawienia przynajmniej przybliżoną. W przypadku niemożności odtworzenia istotnej treści dokumentu wniosek podlega całkowitemu oddaleniu.

(2) Postanowienie nie może zapaść przed upływem miesiąca od ukazania się ogłoszenia".

3) Art. 7 i 8 skreśla się.

4) Po art. 12 dodaje się nowy art. 12[1] w następującym brzmieniu:

„Art. 12[1]. Od wniosku o odtworzenie dokumentu oraz od zażalenia pobiera się wpis stały w wysokości 100 zł. Poza tym stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych".

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dn. ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski
Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Poz. 199

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA OŚWIATY

z dnia 28 października 1946 r. (Nr III OK-3053/46)

o organizacji szkolnictwa zawodowego.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty Warszawa

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 27 i art. 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Szkoły krawieckie stopnia licealnego, przewidziane w § 151 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. o organizacji szkolnictwa zawodowego (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr 15, poz. 202), zmienionego rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 marca 1938 r. (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr 4, poz. 78), otrzymują nazwę: „licea przemysłu odzieżowego".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister:
Cz. Wycech

Poz. 200

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY
z dnia 24 września 1946 r. (Nr. II KN-5369/46)
w sprawie otwarcia Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr II. KN. 5369/46

Warszawa, dn. 30 września 1946

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 marca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) oraz art. 51 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Otwiera się Państwową Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Karkowie jako wyższą szkołę nieakademicką.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1946 r.

Minister
Cz. Wycech

Poz. 201

w sprawie tymczasowego programu historii w szkołach średnich ogólnokształcących.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. VI. Pg-1529/46

Warszawa, dn. 18 września 1946 r.

W myśl zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 11 maja 1946 r. Nr. II-2200/46) w sprawie organizacji roku szkolnego 1946/47 w szkolnictwie ogólnokształcącym i zakładach kształcenia nauczycieli, załącznik 2 (Dz. U. Min. Oświaty Nr 5, poz. 138) przy realizowaniu „Tymczasowego programu historii w szkołach średnich ogólnokształcących" wprowadzonego zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 24 marca 1945 r. (Nr. VI-2453/45, Dz. U. Min. Oświaty Nr 1, poz. 4) uwzględnić należy w roku szkolnym 1946/47 następujące zmiany i uzupełnienia:

W kalsie I (dawniej II) obowiązuje program kl. I oraz punkt I programu kl. II (do słów: kościół i szkoły na zachodzie i w Polsce); w kl. II (dawniej III): punkt II programu kl. II (od słów: Polska Jagiellońska...) oraz program kl. III z dodatkowym tematem: „Polacy w zaborze pruskim w walce o utrzymanie bytu narodowego" po temacie „Bismarck i jego polityka" (w punkcie V-ym);

W kl. III (dawniej IV) zamiast programu kl. IV załączony program historii nowożytnej w połączeniu z nauką o Polsce i świecie współczesnym.

Załącznik
Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych, Zarząd Główny Z. N. P.

Dyrektor Departamentu:
Dr. Ż. Kormanowa

HISTORIA

(Klasa I (dawniej II)

1. Obrazy z życia starożytnego wschodu w najbardziej charakterystycznych przejawach.

Obrazy z życia Egipcjan: ich zajęcia w związku z przyrodą kraju, państwo egipskie: faraon, kapłani, wojsko, urzędnicy, lud, dola wieśniaków w Egipcie, praca niewolników w Egipcie, wierzenia Egipcjan, pismo egipskie, budowle egipskie.

Międzyrzecze, państwo babilońskie i kodeks króla Hammurabiego. Miasto Babilon, jako ośrodek życia kulturalnego i handlowego (w okresie państwa nowo-babilońskiego).

Państwo Izraelskie, kraj, ludność, zajęcia i religia Izraelitów.

Żegluga i handel morski Fenicjan, kolonie fenickie, pismo.

Wierzenia i obyczaje Persów, organizacja państwa perskiego za Dariusza.

Indie, kraj i ludność, społeczeństwo kastowe,

Wkład ludów starożytnego Wschodu do kultury świata.

2. Obrazy z dziejów starożytnej Grecji. Kultura grecka, patriotyzm Greków.

Obrazy z życia Greków w epoce Homera na tle kultury kreto-mykeńskiej. Religia grecka. Mity greckie (na przykład o Herkulesie, Tezeuszu, o argonautach i złotym runie). Oilmpia i Delfy. Kolonizacja grecka. Rozbicie polityczne i jedność narodowa Greków. Obrazy z życia w Atenach, prawa Drakona i reformy Solona, tyrania Pizystrata, reformy Klistenesa, Ostracyzm, początki opartej na niewolnictwie demokracji ateńskiej. Obrazy z życia Sparty, wychowanie spartiatów, życie i praca periojków, heloci i krypteia.

Grecy w walce z najazdem perskim, Miltiades, Leonidas, Arystedes i Temistokles. Związki obywateli ateńskich za Peryklesa; budowle, rzeźba, teatr, niewolnicy i ich praca. Życie i śmierć Sokratesa. Upadek niepodległości. Monarchia Aleksandra Wielkiego.

Wkład Greków do dorobku kulturalnego świata.

3. Obrazy z dziejów starożytnego Rzymu. Organizacja państwa, wojsko rzymskie; potęga militarna Rzymu, a losy ludów podbitych; praca niewolników źródłem bogactwa Rzymu, kultura rzymska.

Lacjum i jego sąsiedzi (Etruria, Samnium, Wielka Grecja). Początki Rzymu. Religia Rzymian. Obrazy z życia rzeczypospoiltej rzymskiej. Patrycjusze i plebejusze, walka stanów. Opanowanie Italii przez Rzym.

Kartagina. Walka o panowanie nad Morzem Śródziemnym. Wojny punickie. Hannibal i ówcześni wodzowie Rzymu. Skutki wojen, upadek rolnictwa, wzrost latyfundiów i rozpowszechnienie pracy niewolników. Bracia Tyberiusz i Gaiusz Krakohowie, walka o reformę rolną.

Walka o władze w Rzymie. Powstanie Italików. Niedola i powstanie niewolników. Spartacus, Triumwirat, Juliusz Cezar i jego rządy. Życie Rzymian za Oktawiana Augusta, wygląd miasta, budowle.

Życie pierwotnych chrześcijan, pierwsze prześladowanie. Kultura złotego wieku cesarstwa. Imperium rzymskie i jego granice. Konstantyn Wielki. Barbarzyńcy, ich najazdy na Rzym, upadek cesarstwa i początek wędrówki ludów.

4. Obrazy z dziejów wczesnego średniowiecza. Wędrówki ludów i tworzenie się nowych państw. Wzrost potęgi Kościoła. Kultura wczesnego średniowiecza.

Kościół we wczesnym średniowieczu.

Państwo Justyniana Wielkiego: kultura i gospodarka. Półwysep Arabski, korejszyci i beduini. Mahomet i Islam, podboje Arabów i ich kultura. Zmiany gospodarcze wywołane przez podboje Arabów i rola Morza Śródziemnego w tych procesach.

Cesarstwo Karola Wielkiego, ludy wchodzące w skład jego państwa, administracja i gospodarka, marchie graniczne. Rozpad monarchii Karola Wielkiego, powstanie państwa francuskiego i niemieckiego. Obrazy z życia feudalnego.

Cesarstwo rzymskie narodu niemieckiego. Słowianie i ich pierwotne siedziby i podział. Walka Słowian z naporem germańskim i losy Słowian połabskich.

5. Początki Państwa Polskiego. Polska za Piastów. Rozwój porządku średniowiecznego w Europie.

(Wystąpienie Polski na widownię dziejową — kultura łużycka, Biskupin, prehistoria i wczesnohistoryczny okres, do sformułowania). Początki Czech i Rusi Kijowskiej. Mieszko, budowniczy państwa polskiego i chrzest Polski. Bolesław Chrobry, jego walki z Niemcami o zjednoczenie ziem słowiańskich, organizacja państwa, wyprawa na Ruś Kijowską, koronacja. Upadek państwa Bolesława Chrobrego. Normanowie, ich wyprawy i podboje. Walka cesarstwa z papiestwem (Grzegorz VII i Henryk IV). Bolesław Smiały.

Ustrój feudalny, społeczeństwo feodalne, obyczaje rycerstwa, klasztory i zakony. Wyprawy krzyżowe.

Walki Krzywoustego z Niemcami o Pomorze i Śląsk, tak zwany testament Bolesława Krzywoustego.

Wielka Karta Swobód w Anglii.

Polska w okresie rozbicia dzielnicowego, Władysław II, Mieszko III i jego walka z możnowładztwem. Kazimierz II i zjazd w Łęczycy (imunitet). Sprowadzenie Krzyżaków, ich zabory i rozwój państwa krzyżackiego. Sprawa Pomorza. Mongołowie i najazdy Tatarów. Ustalenie się nowych dróg handlowych w Europie, drogi lądowe, drogi morskie i oceaniczne.

Miasta średniowieczne, włoskie, zachodnio-europejskie i hanzeatyckie, walki społeczne w miastach średniowiecznych, miasta w Polsce. Lokacja wsi i miast w Polsce. Proces różnicowania się stanów.

Dążenia do zjednoczenia Polski: Piastowie Śląscy, Testament Mszczuja Pomorskiego, Przemysław Wielkopolski i jego koronacja, rola Wacława II i III. Zjednoczenie państwa przez Łokietka. Utrata Pomorza, rzeź Gdańska i walka Łokietka z Zakonem. Sprawa Sląska i Pomorza za Kazimierza Wilekiego i walka o Ruś Czerwoną. Stosunki społeczne i gospodarcze w Polsce za Kazimierza Wielkiego, działalność gospodarcza i ustawodawstwo Kazimierza Wielkiego.

Sprawa następstwa tronu. Przywilej koszycki i Andegawenczycy w Polsce.

Kościół i szkoły na zachodzie i w Polsce.

Klasa II (dawniej III)

1. Polska Jagiellońska, rozwój potęgi państwa. Odrodzenie i reformacja. Złoty wiek Polski.

Jagiełło, unia polsko-litewska, wojna z zakonem. Grunwald. Polska na soborze w Konstancji. Jan Hus i ruchy husyckie. Wojna stuletnia. Joanna d'Arc i budzenie się świadomości narodowej we Francji. Turcy w Europie, ujarzmienie Słowian południowych. Warna i upadek Konstantynopola.

Odzyskanie Pomorza za Kazimierza Jagiellończyka. Kazimierz Jagiellończyk w walce o silną władzę. Początek sejmików w Polsce. Uniwersytet Jagielloński, sztuka polska w XV wieku. Walka Polski o dostęp do Morza Czarnego. Powstanie sejmu.

Epoka odkryć. Humanizm i odrodzenie we Włoszech i w Polsce. Wystąpienie Lutra. Wojna chłopska. Reformacja w Niemczech. Kalwin i reformacja we Francji (hugenoci). Reformacja w Polsce. Tolerancja religijna. Szkoły. Piśmiennictwo.

Zygmunt I, stosunki z Moskwą i Habsburgami, sekularyzacja Prus. Wzrost państwa moskiewskiego, Iwan IV. Zygmunt August, rywalizacja z Moskwą o Inflanty i przyłączenie Inflant. Sprawy morskie. Walka o naprawę Rzeczypospolitej. Unia Lubelska i organizacja państwa w XVI wieku. Gospodarka folwarczna, położenie włościan, osłabienie mieszczan.

2. Rzeczpospolita Szlachecka w Polsce. Monarchia absolutna na zachodzie. Zmiana układu sił w wieku XVII.

Reformacja w Angliii, epoka elżbietańska. Ignacy Loyola, zakon jezuitów i kontr-reformacja. Filip II. Rywalizacja Anglii i Hiszpanii o przewagę na morzu.

Wojny religijne we Francji.

Pierwsze bezkrólewie i wolna elekcja w Polsce. Stefan Batory, jego walka o wzmocnienie władzy królewskiej, reformy. Wojny z Moskwą.

Wazowie w Polsce i wojnyl ze Szwecją. Polska a Moskwa na przełomie XVI i XVII wieku, samozwańcy i awanturnicza polityka królewiąt kresowych, wojna z Moskwą. Zółkiewski. Wojna z Turcją.

Wojna trzydziestoletnia, bierność Rzeczypospolitej i sprawa odzyskania Śląska. Prusy Książęce a Brandenburgia.

Władysław IV, sprawy morskie, stosunki z Rosją i Turcją. Sicz i kozaczyzna ukrainna. Wojny kozackie i ruchy chłopskie. Lata „potopu". Traktaty wejawsko-budgoskie.

Przewrót ekonomiczny i rewolucja w Anglii, kolonie zamorskie państw europejskich i polityka morska Anglii. Monarchia absolutna we Francji, Ludwik XIV.

Polska między Francją a Austrią, wojny tureckie za Jana III. Sobieskiego i odsiecz wiedeńska. Zastój w rozwoju ekonomicznym Rzeczypospolitej; gopodarka folwarczna — hamulcem w rozwoju sił gospodarczych.

Obniżenie życia politycznego w Polsce w. XVII, szkoły, piśmiennictwo.

Barok, ludzie i obyczaje, budownictwo. Dwory magnackie i dworki szlacheckie.

3. Wiek oświecenia, okres rozbiorów Polski, rewolucja francuska.

Rosja za Piotra Wielkiego. Wojna północna i ustalenie przewagi rosyjskiej w Rzeczypospolitej. Upadek polityczny i kulturalny Polski za Sasów. Próby reform — Leszczyński i Konarski.

Wzrost znaczenia militarnego Prus, ich wojny i zdobycze.

Ostatnie bezkrólewie, reformy Czartoryskich. Konfederacja barska. Pierwszy rozbiór.

Absolutyzm oświecony, przemiany ideologiczne, społeczno-poiltyczne, racjonalizm. Rządy parlamenutarne w Anglii, angielska polityka kolonialna. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Jerzy Waszyngton.

Zróżnicowanie społeczne szlachty; rody i fortuny magnackie, a uboga brać szlachecka.

Odrodzenie kulturalne Polski na Stanisława Augusta, postęp umysłowy i gospodarczy, Komisja Edukacji Narodowej.

Stary porządek we Francji. Rewolucja francuska i jej przebieg, deklaracja praw człowieka i obywatela. Zwycięskie wojny rewolucyjne.

Sejm czteroletni, pisarze polityczni i stronnictwa. Reformy skarbowe, wojskowe, sprawa mieszczańska. Konstytucja 3-go Maja. Zdradziecka rola Prus, Targowica i drugi rozbiór.

Insurekcja, Tadeusz Kościuszko, uniwersał połaniecki. Trzeci rozbiór.

4. Okres napoleoński. Księstwo Warszawskie.

Napoleon Bonaparte. Wojny napoleońskie a sprawa polska. J. H. Dąbrowski i legiony.

Księstwo Warszawskie i jego kontsytucja. Kwestia włościańska. Oświata na ziemiach polskich. Rok 1809, wzrost Księstwa Warszawskiego.

Wojna 1812 roku. Upadek Napoleona. Kongres Wiedeński i sprawa polska.

5. Europa w okresie reakcji, przesmian gospodarczych i dążeń wolnościowych.

Rozwój techniki. Przemiany gospodarcze i społeczne na zachodzie, socjalizm utopijny. Powstanie wielkiego przemysłu w Anglii i sprawa robotnicza.

Święte Przymierze i reakcja europejska.

Ziemie polskie po 1815 r. Królestwo Polskie: gospodarka, oświata, Stanisław Staszic. Zabór pruski, uwłaszczenie chłopów. Zabór austriacki, w m. Kraków.

Liberalizm. Dążenia wolnościowe, tajne związki na Zachodzie i na ziemiach polskich. Dekabryści.

Walka o niepodległość Grecji. Rewolucja lipcowa Rewolucja w Belgii. Powstanie listopadowe i wojna polsko-rosyjska.

6. Ruchy niepodległościowe i walki rewolucyjne w Europie. Wzrost potęgi Anglii i Niemiec.

Wielka emigracja. Towarzystwo Demokratyczne a hotel Lambert. Joachim Lelewel.

Józef Mazzini i „Młoda Europa" (Szymon Konarski i „Lud Polski". Ksiądz Piotr Ściegienny).

Rok 1846 w zaborze pruskim, austriackim i w Krakowie. Ruchy chłopskie, Szela.

„Wiosna Ludów". Rewolucja lutowa we Francji. Ruchy wolnościowe w Niemczech. Karol Marks i Fryderyk Engels, „Manifest Komunistyczny". Stanowisko Marksa i Engelsa w sprawie polskiej. Rok 1840 na ziemiach polskich. Zjazd słowiański w Pradze. Polacy w walkach rewolucyjnych 1848 r. (na Węgrzech, w Badenii, w Palatynacie, we Włoszech).

Kwestia wschodnia i wojna krymska. Powstanie Rumunii i Serbii.

Wzrost kolonialnej potęgi Anglii, sprawa Chin.

Drugie Cesorstwo we Francji. Napoleon III. Zjednoczenie Włoch. Cavour i Garibaldi.

Powstanie styczniowe: ustrój agrarny i ruchy chłopskie w dobie przedpowstaniowej, manifestacje patriotyczne. Wielopolski i jego działalność. Biali i Czerwoni. Wybuch powstania i dekrety o uwłaszczeniu. Walka partyzancka i zabiegi dyplomatyczne. Hercen i I Międzynarodówka wobec powstania styczniowego. Dyktatura Romualda Traugutta. Upadek powstania. Uwłaszczenie chłopów przez rząd carski. Represje i lata reakcji.

Wojna domowa w Ameryce Północnej — przemysłowa północ i plantatorskie południe, Abraham Lincoln i zniesienie niewolnictwa.

Bismark i jego polityka. Polacy w zaborze pruskim w walce o utrzymanie bytu narodowego. Związek północno-niemiecki. Ruch robotniczy w Niemczech. Wojna francusko-pruska. Komuna paryska i udział w niej Polaków. Zjednoczenie Niemiec pod hegemonią Prus.

Przemiany w Austrii, era autonomiczna w zaborze austriackim. Sprawa ruska.

Klasa III (dawniej IV).

1. Narodziny świata współczesnego.

Upadek feodalnego porządku i powstawanie społeczeństw kapitalistycznych (nawiązanie do materiału klasy II, (dawniej III). Ruchy narodowe Niemcy, Włochy, Polska) i państwa narodowe (j. w.). Odkrycia naukowe, wynalazki techniczne i rozwój środków komunikacyjnych. Przemysł kapitalistyczny i kwestia robotnicza. Kapitalizm na ziemiach polskich. Zbrojenia i antagonizmy państw. Rosja a Turcja i Bałkany. Ekspansja kolonialna państw europejskich i ich polityka kolonialna.

Francja w okresie Trzeciej Republiki. Wzrost gospodarczej i militarnej potęgi Niemiec. Antagonizm niemiecko-angielski. Imperializm (na przykładzie Wielkiej Brytanii i Niemiec). Ruchy emancypacyjne narodów kolorowych i zawisłych Indie, Irlandia itd. Imperium rosyjskie, jego ekspansja w Azji; antagonizm rosyjsko-japoński; rewolucja 1905 r. w Rosji i na ziemiach polskich. W walce o nowy podział świata — wybuch i przebieg pierwszej wojny światowej 1914—1919. Polacy, ziemie polskie i sprawa polska w latach 1914—1918. Rewolucja Październikowa w Rosji. Traktat Wersalski i Liga Narodów. Europa po Wersalu, — Francja, Imperium Brytyjskie, faszyzm i Niemcy od republiki Weimarskiej do Trzeciej Rzeszy, ZSRR w walce o budowę ustroju socjalistycznego i ugruntowanie pokoju światowego, Rzeczpospolita Polska w okresie międzywojennym, 1918—1939. Włoski faszyzm i niemiecki hitleryzm w walce o utrzymanie kapitalizmu. Kryzys gospodarczy 1929 r. (tsrukturalny). Kryzys polityczny parlamentaryzmu (na przykładzie Francji i Polski). Druga wojna światowa — jej wybuch i przebieg (od Abisynii i Hiszpanii). Polacy, ziemie polskie i sprawa polska w latach drugiej wojny światowej. Klęska faszyzmu. Gospodarcze, społeczne i polityczne skutki zwycięstwa wielkich demokracji, ZSRR, USA, Wielkiej Brytanii. Swiat współczesny.

2. Miejsce Polski w świecie.

Nieobecność Polski w wieku powstawania państw współczesnych. Rzeczpospoilta Polska w dwudziestoleciu międzywojennym. Konstytucja 17 marca 1921 roku. Reforma rolna. Polityka socjalna. Kwestia narodowościowa. Błędy polskiej polityki wewnętrznej. Osiągnięcia gospodarcze (Gdynia, kolejnictwo, COP). Zycie kulturalne 1918—39. Dorobek na polu oświaty. Antydemokratyczny rozwój państwa od przewrotu majowego 1926 roku. Polityka zagraniczna i jej błędy. Kryzys 1929 roku. Konstytucja kwietniowa 1935 roku. Wzrost wpływów faszyzmu. Katastrofa wrześniowa 1939 r.

3. Zwycięstwo demokracji.

Polska wraca do rodziny wolnych narodów.

Druga wojna światowa na ziemiach polskich, 1. IX. 1939 — 9. V. 1945 r. Obrona Westerplatte i Modlina. Oblężenie Warszawy. Okupacja i początki ruchu oporu. Pierwsze ośrodki władzy w kraju i zagranicą. Straty gospodarcze i kulturalne. Rząd polski na emigracji. Gen. Sikorski i porozumienie z ZSRR. Dzieje wojska polskiego na Zachodzie i w ZSRR. Konspiracja antyhitlerowska i partyzantka zbrojna.

Zbrojne formacje Polski podziemnej. Tajna oświata. 1. I. 1944, powstanie K. R. N. Zbrodnie okupanta. Niszczenie ludności polskiej. Los Żydów i obrona ghetta warszawskiego. P.K.W.N. Manifest lipcowy, 22. VII. 1944. Tymczasowy Rząd Narodowy. Powstanie sierpniowe i zniszczenie stolicy. Wyzwolenie ziem polskich. Rola Wojska Polskiego i Armii Czerwonej. Polacy w Berlinie. Klęska Niemiec. Sprawa polska na konferencjach międzynarodowych (od Jałty do Poczdamu). Nowe ziemie Polski. Osadnictwo rolnicze i miejskie. Dzieło odbudowy i wielkiej przebudowy Polski.

Na drodze do rozwoju państwa, rozkwitu kultury, dobrobytu narodu i zwycięstwa zasady sprawiedliwości społecznej.

4. Naczelne zagadnienia współczesności.

A. **Społeczno-ekonomiczne zagadnienia świata współczesnego.**

Społeczeństwo (w rozwoju historycznym). Gospodarka zorganizowanej grupy społecznej (przegląd naczelnych form gospodarki w przekroju historycznym).

Typy więzi społecznej; klasa społeczna; wspólnoty etniczne, kulturalne, religijne, ideologiczne (na konkretnych przykładach). Dobra ekonomiczne, wartość i cena. Dochód społeczny i jego podział: renta gruntowa, kapitał, praca najemna. Własność. Przemiany pojęcia własności.

Konkurencja a współdziałanie. Ograniczenie własności prywatnej. Spółdzielczość, jej powstanie i rozwój. Spółdzielcza organizacja produkcji i wymiany. Socjalizm naukowy (Marx, Engels, Lenin). Przeciwieństwa między społecznym wytwarzaniem a prywatną własnością środków produkcji. Kryzysy ekonomiczne. Procesy koncentracji i akumulacji kapitału, — banki, spółki akcyjne, koncerny, syndykaty i trusty. Monopolistyczny kapitał finansowy, kapitał epoki imperializmu. Świat pracy, jego bolączki, postulaty i organizacja. Walka klas. Rozwój ruchu robotniczego. Ruchy chłopskie, walka o reformę rolną.

Ruchy narodowe i ich podłoże ekonomiczno-społeczne. Gospodarka planowa na przykładzie ZSRR i St. Zjedn. Am. Płn. jako przeciwieństwo. Uspołecznienie produkcji i uspołecznienie środków produkcji. Typy uspołecznienia (na przykładzie Anglii, Francji, ZSRR).

B. **Prawno-ustrojowe zagadnienia świata współczesnego.**

Kodeks praw. Prawo państwowe. Ustawa zasadnicza (Konstytucja). Prawo międzynarodowe. Umowa, układ, przymierze.

Współczesne teorie państw. Socjalistyczna nauka o państwie. Demokracja pośrednia i bezpośrednia. Teoria podziału władz i pojęcie państwa praworządnego. Historycznie znane formy państw i gospodarczo-społeczne uwarunkowanie ich powstania (monarchia pierwotna, feudalna, stanowa, absolutna, parlamentarna; republika arystokratyczna, demokratyczna — na przykładach konkretnych). Zasada reprezentacji. Prawo wyborcze. Parlament jedno- i dwuizbowy. Referendum i prawodawcza inicjatywa ludowa. Historycznie znane formy parlamentaryzmu na przykładzie Polski, Francji, Anglii).

C. **Państwo współczesne.**

Republika parlamentarno-demokratyczna (na przykładzie Stanów Zjedn. Am. Płn.) Korporacyjne państwo dyktatury faszystowskiej (na przykładzie Włoch Mussoliniego). Republika demokracji socjalistycznej (na przykładzie ZSRR.). Formy pośrednie.

Demokratyzacja państw współczesnych. Opieka społeczna i polityka socjalna państw współczesnych. Prawo do pracy. Prawo do kultury. Rozmaite rodzaje demokracji istniejące współcześnie.

Konstytucje czołowych demokracji świata — Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i ZSRR.; ich analizą.

5. Polska współczesna

A. **Kraj i człowiek.**

Obszar i granice współczesnego państwa polskiego. Nowe ziemie. Pomorze. Śląsk i Prusy Wschodnie w naszych dziejach. Terytorium państwa polskiego (w rozwoju dziejowym). Granice morskie, porty na Bałtyku, marynarka handlowa i wojenna. Nowa granica zachodnia i jej konsekwencje gospodarcze i polityczne. Bogactwa naturalne Polski wpsółczesnej. Ludność — zagadnienia demograficzne, narodowy i wyznaniowy skład ludności. Gęstość zaludnienia. Przyrost naturalny. Polacy poza Polską. Emigracja zarobkowa i polityczna, pokojowa i wojenna. Repatriacja.

B. **Przebudowa ustroju społeczno-gospodarczego.**

Wieś. Ustrój rolny i stan jego przed reformą rolną. Reforma rolna — jej znaczenie gospodarczo społeczne, chłop — pełnoprawny współgospodarz Polski. Miasto i ośrodki przemysłowe. Urbanizacja i uprzemysłowienie Polski (z uwzględnieniem nowych ziem). Nacjonalizacja bogactw naturalnych, wielkiego i średniego przemysłu, banków i transportu. Nowa organizacja procesów wytwórczych. Wzajemne świadczenia miasta i wsi. Rozwój spółdzielczości i jej nowe zadania.

Rzemiosło i jego organizacja, zadania i bolączki. Inicjatywa prywatna, jej zasięg i znaczenie.

Zawody wolne: rola inteligencji w nowej Polsce.

Repolonizacja ziem zachadnich warunkiem ich pełnego wyzyskania gospodarczego. Ich bogactwa naturalne i potencjał ekonomiczny. Wyniki akcji przesiedleńczej, polskość ziem zachodnich. Struktura zawodowa społeczeństwa chłopów, robotników i inteligencji pracującej. Transport lądowy, rzeczny, morski i powietrzny.

Polska państwem przemysłowo-rolniczym i morskim.

C. **Zręby ustroju administracyjno-politycznego.**

Podział administracyjny. Samorząd terytorialny. Rady Narodowe,, ich skład, uprawnienia i znaczenie. Organizacja władzy państwowej. K. R. N. Rząd i jego organy. Wojsko Polskie, nowy korpus oficerki. Sądownictwo. Państwo a kościół. Szkolnictwo. Związki zawodowe.

D. **U źródeł polityki zagranicznej Polski Ludowej.**

Położenie geograficzne Polski. Na pograniczu świata słowiańskiego i germańskiego. Wielokrotnie potwierdzone doświadczenie antyniemieckie. Między Wschodem a Zachodem — jako naczelny problem polityczny w życiu narodu. Tradycje współpracy polsko-rosyjskiej za caratu. Poczynając od schyłku XVIII w. tradycje współdziałania w walce z caratem postępowych elementów polskich z rewolucyjną konspiracją rosyjską.

E. **Nowa polityka zagraniczna.**

Umowy międzynarodowe Polski Ludowej. Problem niemiecki. Wspólne interesy narodów i państw słowiańskich. Współpraca gospodarcza i sojusz z ZSRR. Stosunki z Czechosłowacją i Jugosławią. Tradycje przyjaznych stosunków polsko-francuskich. Polacy w St. Zjedn. Am. Płn. i stosunki polsko-amerykańskie. Braterstwo broni między Polską a narodami Wielkiej Brytanii z lat wojny. Organizacja Narodów Zjednoczonych.

6. Nauka o świecie współczesnym.

Rozwój nauk fizycznych i techniki. Rewolucja przemysłowa. Człowiek w. XIX i XX opanowuje siły przyrody — od maszyny parowej do rozbicia atomu. Maszyna i jej rola w powstaniu i ewolucji społeczeństw nowoczesnych.

Rozwój nauk agronomicznych i rola nauki w rolnictwie. Walka z głodem (w zarysie historycznym). Wzrost produkcji rolniczej.

Rewolucja ludnościowa XIX wieku, jej przebieg i związek z nauką, techniką i nowczesnym rolnictwem. Wpływ techniki na życie codzienne. Rozwój nauk biologicznych. Trwanie życia ludzkiego (w zarysie historycznym).

Rozwój nauk historycznych i socjologicznych. Społeczne założenia nauki i sztuki. Podniesienie poziomu życia, materialnej i umysłowej kultury człowieka. Upowszechnienie oświaty, nau-

czanie powszechne, zagadnienie ustroju szkolnego, zadania oświaty dorosłych (uniwersytety ludowe, wszechnice i świetlice), sprawa dostępu do wiedzy. Organizacja nauki (instytucje naukowe, kadry naukowe, wyniki działalności). Współzależność historyczna, polityczna i kulturalna wszystkich kontynentów.

Glob ziemski jako całość gospodarcza.

Poz. 202

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z dnia 25 września 1946 r. Nr. II. KN-5068/46
w sprawie organizacji i programu Państwowych Kursów Nauczycielskich

W związku z rozporządzeniem z dnia 9 lipca 1946 r. Nr. II. KN-3385/46 w sprawie utworzenia Państwowych Kursów Nauczycielskich postanawiam, co następuje:

§ 1. Odnośnie organizacji Państwowych Kursów Nauczycielskich obowiązują postanowienia statutu wydanego zarządzeniem Ministra WR. i OP. z dnia 16 czerwca 1928 r. w sprawie statutu Państwowych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr .18, poz. 134) ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 17 maja 1946 r. (Nr. II KN-2202/46) w sprawie zmiany statutu Państwowych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 5, poz. 140).

§ 2. Ustala się równocześnie w załączniku do niniejszego zarządzenia liczbę godzin, przeznaczonych na naukę poszczególnych przedmiotów oraz ogólny zakres programu nauki.

§ 3. Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 września 1946 r.

Załącznik

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych

Minister
Cz. Wycech

Załącznik do Nr II KN-5068/46
Plan godzin i ogólny zakres programu nauki

I. Plan godzin

Przedmiot nauczania	Ilość godzin tyg.
Psychologia	5
Pedagogika	6
Nauczanie i wychowanie w szk. powsz.	12
Higiena	2
Zagadnienie życia współczesnego	2
Śpiew	2
Rysunek	2
Prace ręczne	2
Wychowanie fizyczne	3
Ogółem	36

II. Ogólny zakres programu nauki

Psychologia

Obowiązuje program nauki w państwowym liceum pedagogicznym, ustalony rozporządzeniem Min. WR. i OP. z dnia 11 czerwca 1938 r. Nr II Pr-5160/38), z następującymi zmianami:

1) pomija się materiał zawarty w programie klasy III,

2) zagadnienia psychologii rozwojowej opracowuje się łącznie z zagadnieniami psychologii ogólnej.

Pedagogika

Obowiązuje program nauki w państwowym liceum pedagogicznym z pominięciem punktów: III, IV, V (nr 162) oraz punkt XII (str. 163) w całości.

Nauczanie i wychowanie

Obowiązuje program nauki w państwowym liceum pedagogicznym z następującymi zmianami:

1) zagadnienia zawarte w Dziale B (str. 120—126) opracowuje się zwięźlej,

2) pomija się tematy zawarte w punkcie B V (str. 122),

3) ogranicza się opracowanie zagadnień zawartych w punkcie B IX (str. 123—125) do najistotniejszych.

Higiena

Obowiązuje program nauki w państwowym liceum pedagogicznym, materiał przewidziany na klasę III Punkt I Higiena szkolna (str. 154—160), Punkt II Higiena społeczna (str. 160—161).

Zagadnienia życia współczesnego

1. **Narodziny wpsółczesnego świata**

Europa zachodnia w drugiej połowie XVIII w. „Stary porządek" i kryzys feodalizmu. Postęp techniki produkcyjnej, — zastosowanie pary. Pierwsze maszyny, przewrót w dziedzinie transportu. Władza w ręku „Trzeciego stanu", — burżuazja i proletariat. Pierwsze podboje kolonialne. Anglia po przewrotach XVII st. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Rewolucja Francuska 1789 r. Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela 1791 r. — dekalog demokracji mieszczańskiej. Zwycięstwo sił antyfeodalnych w Zachodniej Europie i powstawanie społeczeństw kapitalistycznych (na przykładzie Francji). Rok 1848 w Europie środkowej i środkowo-wschodniej. Kwestie socjalne (chłopska i robotnicza). Wyzwoleńcze ruchy narodowe (Polska, Niemcy, Włochy) i państwa narodowe. Wzrost sił produkcyjnych, rozwój techniki i energetyki (węgiel, żelazo, nafta, elektryczność). Wolnościowa i wolnohandlowa faza rozwoju kapitalizmu, 1848—1870).

Ekspansja kolonialna państw europejskich. Walka o rynki zbytu i enokonomiczne podłoże

wojen. Ruchy emancypacyjne narodów kolorowych. Zbrojenia państw kolonialnych i tzw. „pokój zbrojny". Antagonizmy gospodarcze, socjalne i polityczne świata kapitalistycznego. Komuna Paryska, pierwsza zwycięska rewolucja socjalistyczna w kapitalistycznej Europie. Imperializm jako ostatnia faza rozwoju kapitalizmu, 1870—1914 (na przykładzie Wielkiej Brytanii i Niemiec). Rosja carska, struktura kapitalizmu rosyjskiego i rewolucja 1905 r. W walce o nowy podział świata, — pierwsza wojna światowa, 1914—1919. Swiat po wojnie 1914 r., pozorna stabilizacja kapitalizmu. Rewolucja październikowa w Rosji, obalenie kapitalizmu, budownictwo socjalistyczne. Traktat Wersalski. Światowy kryzys strukturalny 1929 r. Narodziny faszyzmu. Włoski faszyzm i niemiecki „narodowy socjalizm" w walce o stabilizację kapitalizmu. Społeczno-ekonomiczna istota faszyzmu, jego internacjonalizm. Epoka międzywojenna, jako faza degeneracji kapitalizmu. Kryzys gospodarki kapitalistycznej (strukturalne bezrobocie i nadprodukcja). Kryzys demokracji parlamentarnej (na przykładzie Francji i Polski). Druga wojna światowa, klęska faszyzmu i płynące stąd wnioski gospodarcze, społeczne i polityczne. Świat współczesny.

2. **Miejsce Polski w świecie współczesnym.**

Nieobecność Polski jako państwa w wieku powstawania świata współczesnego. Społeczno-ekonomiczne właściwości polskiego kapitalizmu — spóźniony rozwój, słaba urbanizacja; wadliwy ustrój rolny; burżuazja bez tradycji historycznych; zależność życia gospodarczego od obcego kapitału monopolistycznego; liczne przeżytki feodalizmu. Rzeczpospolita Polska w dwudziestoleciu międzywojennym — Konstytucja 17 marca 1921 roku. Reforma rolna i tryb jej realizacji. Polityka socjalna. Kwestia narodowościowa. Błędy polskiej polityki wewnętrznej. Osiągnięcia gospodarcze (Gdynia, kolejnictwo, COP). Życie polityczne i kulturalne, 1918—39. Dorobek narodu na polu oświaty i kultury. Antydemokratyczny rozwój państwa od przewrotu majowego 1926 r. Polityka zagraniczna i jej błędy. Kryzys 1929 r. Konstytucja kwietniowa 1935 r. Wzrost wpływów faszyzmu. Katastrofa wrześniowa 1939 r. Piłsudski i bankructwo polityczne jego obozu.

3. **Zwycięstwo demokracji, Polska wraca do rodziny wolnych narodów.**

Druga wojna światowa na ziemiach polskich. 1. IX. 1939—9. V. 1945. Obrona Westerplatte i Modlina. Oblężenie Warszawy. Okupacja i początki ruchu oporu. Pierwsze ośrodki władzy w kraju i za granicą. Straty gospodarcze i kulturalne. Rząd Polski na emigracji. Gen. Sikorski i porozumienie z ZSRR. Dzieje wojska polskiego na Zachodzie i w Rosji. Antyhitlerowska konspiracja i zbrojna partyzantka. Zbrojne formacje podziemnej Polski (AK, AL, BCh itd.). Tajna oświata. 1. I. 1944 powstanie KRN. Zbrodnie okupanta. Niszczenie ludności polskiej. Los Żydów i obrona ghetta warszawskiego. Związek Patriotów Polskich. Marsz od Oki. PKWN. Manifest lipcowy 22. VII. 1944. Tymczasowy Rząd Narodowy. Powstanie sierpniowe i zniszczenie stolicy. Wyzwolenie ziem polskich. Rola Wojska Polskiego i Czerwonej Armii. Polacy w Berliine. Klęska Niemiec. Sprawa polska na konferencjach międzynarodowych od Jałty do Poczdamu. Zwycięski wynik historycznej walki o Bałtyk, Nowe Ziemie Polski. Zarys ich historycznej i etnograficznej łączności z Polską. Osadnictwo rolnicze i miejskie. Dzieło odbudowy i wielkiej przebudowy Polski. Na drodze do rozwoju państwa, rozkwitu, dobrobytu narodu i zwycięstwa zasady sprawiedliwości społecznej.

Polska współczesna

A. **Kraj i człowiek**

Obszar i granice współczesnego państwa polskiego. Pomorze, Śląsk i Prusy Wschodnie w naszych dziejach. Terytorium państwa polskiego (w rozwoju dziejowym). Granice lądowe. Sąsiedzi. Granice morskie, porty na Bałtyku, marynarka handlowa i wojenna. Nowa granica zachodnia i jej konsekwencje gospodarcze i polityczne. Bogactwa naturlane Polski współczesnej. Ludność — zagadnienia demograficzne; narodowy i wyznaniowy skład ludności. Historia zaludnienia ziem polskich. Gęstość zaludnienia. Przyrost naturalny i zagadnienie emigracji (dawniej i obecnie). Polacy poza Polską. Emigracja zarobkowa i polityczna, pokojowa i wojenna. wojenna. Repatriacja.

B. **Przebudowa ustroju społeczno-gospodarczego**

Wieś. Ustrój rolny w historycznym zarysie i stan jego przed reformą rolną. Reforma rolna — jej przebieg, wyniki i doniosłe znaczenie gospodarczo-społeczne, chłop — pełnoprawny gospodarz Polski. Miasto i ośrodki przemysłowe. Urbanizacja i uprzemysłowienie Polski (z uwzględnieniem nowych ziem). Nacjonalizacja bogactw naturalnych, wielkiego i średniego przemysłu, banków i transportu. Nowa organizacja procesów wytwórczych, — rady załogowe, współzawodnictwo, system premiowy.

Wzajemne świadczenia miasta i wsi. Rozwój spółdzielczości i jej nowe zadanie. Osobowość spółdzielcy. Spółdzielczość uczniowska, różne typy i formy spółdzielcze.

Rzemiosło i jego organizacja, zadania i bolączki. Inicjatywa prywatna, jej zasięg i znaczenie.

Zawody wolne; rola inteligencji w nowej Polsce.

Repolonizacja ziem zachodnich warunkiem ich pełnego wyzyskania gospodarczego. Ich bogactwa naturalne i potencjał ekonomiczny.

Wyniki akcji przesiedleńczej, polskość ziem zachodnich. Zawodowa struktura społeczeństwa chłopów, robotników i inteligencji pracującej.

Transport lądowy, rzeczny, morski i powietrzny.

Polska państwem przemysłowo-rolniczym i morskim.

C. **Zręby ustroju administracyjno-politycznego**

Podział administracyjny. Samorząd terytorialny, Rady Narodowe, ich skład, uprawnienia i znaczenie.

Organizacja władzy państwowej. K. R. N. Rząd i jego organy. Wojko Polskie, nowy korpus oficerski. Sądownictwo. Państwo a Kościół. Szkolnictwo. Życie polityczne — partie polityczne i związki zawodowe.

D. **U źródeł polityki zagranicznej Polski Ludowej**

Położenie geograficzne Polski determinantą jej losów dziejowych. Na pograniczu świata słowiańskiego i germańskiego. Wielokrotnie potwierdzone doświadczenie antyniemieckie. Między Wschodem a Zachodem, jako naczelny problem polityczny w życiu narodu. Tradycje współpracy polsko-rosyjskiej za caratu (Królestwo Kongresowe), Staszic i Lubecki; przed powstaniem styczniowym, margrabia Wielopolski, rozkwit kapitalizmu i ugoda mieszczańska, gospodarczy i polityczny aspekt sprawy.

Poczynając od schyłku XVIII w. tradycje współdziałania w walce z caratem postępowych elementów polskich z rewolucyjną konspiracją rosyjską.

E. **Nowa polityka zagraniczna**

Umowy międzynarodowe Polski Ludowej. Problem niemiecki. Eliminacja Niemiec z Europy wschodniej. Wspólne interesy narodów i państw słowiańskich. Renesans i emancypacja słowiańszczyzny. Współpraca gospodarcza i sojusz z ZSRR podstawowym elementem naszej nowej polityki zagranicznej. Stosunki z Czechosłowacją i Jugosławią. Tradycje przyjaznych stosunków polsko-francuskich. Polacy w USA i stosunki polsko-amerykańskie. Braterstwo broni między Polską a narodami Wielkiej Brytanii z lat wojny. Organizacja Narodów Zjednoczonych.

Śpiew

Wstępne wiadomości teoretyczne — pismo nutowe, takty, praktyczne zaznajomienie z interwałami muzycznymi itd.

Czytanie nut głosem. Ćwiczenia rozpoznawcze i dyktanda muzyczne. Kształcenie poczucia rytmicznego przez stosowanie taktowania podczas śpiewu i odpowiednie ćwiczenia rytmiczne. Śpiewanie kadencji w tonach majorowych.

Pieśni stosowane w szkole powszechnej, głównie z zakresu czterech pierwszych lat nauczania. Inscenizacja pieśni.

Pieśni jedno i dwugłosowe, religijne, narodowe, artystyczne i ludowe. Zaznajomienie z programem i metodyką nauczania śpiewu w szkole powszechnej ze szczególnym uwzględnieniem pierwszych lat nauczania.

Rysunek

Rysowanie z natury przedmiotów żywych i martwych z otoczenia w ujęciu płaskim linią i plamą.

Rysowanie z natury linią i plamą barwną przedmiotów z otoczenia o kształtach brył geometrycznych z uwydatnieniem wyraźnie występujących zbiegów i skrótów perspektywicznych oraz cienia własnego. Zakładanie rysunku farbą odpowiadającą barwie przedmiotu.

Rysowanie poobserwacyjne z pamięci linią (obserwacja samodzielna i kierowana) roślin, zwierząt, postaci ludzkiej, budynków, dróg, ulic z uwzględnieniem skrótów perspektywicznych.

Szkicowanie z natury i pamięci jako przygotowanie do posługiwania się rysunkiem na tablicy szkolnej.

Rysowanie z wyobraźni. Rysowanie łatwych ilustracji. Projektowanie na płaszczyźnie i w bryle łatwych przedmiotów użytkowych.

Pismo ołówkiem, piórem, patykiem oparte o konstrukcję koła, odcinka koła i prostej.

Zaznajomienie się z programem i metodyką nauczania rysunku w szkole powszechnej ze szczególnym uwzględnieniem niższych klas.

Prace ręczne

Projektowanie i wykonywanie z różnych materiałów (deszczyna, klejonka, karton, słoma, drzewo) prac przewidzianych w programie niższych klas szkoły powszechnej.

Zaznajomienie się z programem prac ręcznych w szkole powszechnej oraz z metodyką nauczania tego przedmiotu, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszych czterech klas.

Wychowanie fizyczne

1. Wiadomości podstawowe o wychowaniu fizycznym z zakresu metodyki ćwiczeń cielesnych:

Rola wychowania fizycznego w rozwoju dziecka.

Program W. F. w szkole powszechnej. Jego realizacja w różnych warunkach.

Zabawy i gry ruchowe. Ich wartość zdrowotna i wychowawcza. Podział zabaw.

Zasady układania lekcji zabaw i gier oraz ich przeprowadzania.

Przybory, sprzęt. Zademonstrowanie, sposób ich wykonania. Wzory. Źródła zakupu.

2. Ćwiczenia osobiste.

Zabawy i gry ruchowe z zasobu materiału szkoły powszechnej, głównie klas niższych, uzupełnione ćwiczeniami korektywno-kształcącymi dla osobistego usprawnienia słuchaczy.

3. Ćwiczenia w przeprowadzaniu gier i zabaw na zespole słuchaczy.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. 52658/46

Kraków, dnia 12 listopada 1946 r.

Poz. 203.

OKÓLNIK NR. 31
w sprawie zwalczania przynależności młodzieży do organizacji konspiracyjnych.

Z coraz większą troską i niepokojem przyjmuję wiadomości o częstych wypadkach aresztowań wśród młodzieży szkolnej nawet z najmłodszych klas gimnazjalnych przez organa bezpieczeństwa za udział w organizacjach konspiracyjnych.

Sądzę, że my wszyscy wychowawcy młodzieży, nie spełnilibyśmy podstawowych zadań, gdybyśmy pozostawali w stosunku do tych zjawisk bierni i nie usiłowali chronić naszych wychowanków przed niebezpieczeństwem, jakie im zagraża. A niebezpieczeństwo to tkwi nie tylko w fakcie ponoszenia odpowiedzialności za nielegalne związki i czyny, ale może przede wszystkim w tym wewnętrznym moralnym rozkładzie, jaki pociągnąć za sobą musi bezcelowa i bezpodstawna konspiracja, a jakiego świadkami jesteśmy, dość często. Jeżeli bowiem konspirowanie jest wśród młodzieży w znacznym stopniu nałogiem, odziedziczonym po latach okupacji, to jednak dla każdego jasne być musi, że konspiaracja w czasie okupacji — to była walka z wrogiem zewnętrznym, do której każdy Polak powinien się był czuć zobowiązany, konspiracja zaś dzisiaj — to grzech, popełniany w stosunku do własnego państwa, to podkopywanie praworządności i utrudnianie normalizacji stosunków, których dotknięta ciężką wojną Polska tak bardzo potrzebuje. Każdy rząd i każda władza państwowa musi konspirację poczytywać za występek i winnych pociągać do odpowiedzialności. Nie może być inaczej i w Polsce.

My pedagodzy rozumiemy jednak, że młodzież grzeszy nie dlatego, że jest zła, zdeprawowana, czy wrogo w stosunku do własnej państwowości nastawiona, ale dlatego, że jest łatwowierna, bezkrytyczna, a jednocześnie zapalna, i łatwo daje się pociągnąć przez czynniki nioobliczalne, operujące w stosunku do młodzieży argumentami natury emocjonalnej, którym, niewyrobiona i życiowo niedoświadczona, nie może we własnej duszy przeciwstawić należytych kontrargumentów rozsądku i dobrze pojętego obowiązku obywatelskiego.

Toteż w tej wewnętrznej rozterce musimy młodzieży pomóc.

Pomóc jej mogą i muszą przede wszystkim rodzice i opiekunowie najbliżsi, którzy ponoszą lwią część odpowiedzialności za to jeśli chłopcy i dziewczęta schodzą na manowce. Bo któż jak nie oni mogą najłatwiej i najskuteczniej czuwać nad postępkami swych wychowanków oraz drogi i myśli ich we właściwym czasie prostować?

Pomóc młodzieży może i musi szkoła, która także nie jest bez winy, jeśli jest bierną i ogranicza się do roli współczującego obserwatora tych młodzieńczych bied i błądzeń.

Proszę zatem Kierownictwa szkół, aby

1) zechciały jak najrychlej zwołać zebrania rodzicielskie, poświęcone omówieniu zagadnień w tym okólniku poruszonych;

2) zechciały przemyślać wraz z gronami nauczycielskimi środki stosownego na młodzież bezpośredniego oddziaływania wychowawczego;

Zarówno wobec rodziców jak i wobec młodzieży należy przede wszystkim zająć wyraźne stanowisko w stosunku do konspiracji jako do zjawiska szkodliwego moralnie, a z punktu widzenia państwa — występnego.

Rodziców należy wezwać do jaknajczujniejszej opieki nad dziećmi, w szkole zaś w stosunku do młodzieży nie należy ograniczać się do morałów czy gróźb, ale rozwinąć cały szereg zabiegów i środków wychowawczych, dzięki którym młodzież zdobywała by odpowiednie przeżycia i miała możność głębszego i szerszego wyżywania się we własnych szkolnych organizacjach, żywych, jawnych i śmiałych, a odpowiednio kierowanych dyskusjach, kółkach naukowych, w sporcie, w godziwych zabawach i rozrywkach, a przede wszystkim w pracy o podłożu ideowym, która istotnie dobro Polski ma na celu, a mieści się w ramach szkoły czy dozwolonych poczynań pozaszkolnych i w ramach możliwie odpowiedniego wieku.

Odwołuję się, Koleżanki i Koledzy, do waszego pedagolicznego doświadczenia i waszego żywego poczucia obowiązku. Młodzież jest w dużym niebezpieczeństwie — należy jej pomóc, należy ją chronić przed złem.

Szkoły na terenie miasta Krakowa zechcą donieść Kuratorium zawczasu o dniach i godzinach zebrań rodzicielskich, abym mógł w miarę możności skierowywać na nie przedstawicieli Kuratorium, którzy szkołom w akcji uświadomienia rodziców pomogą.

Wszystkie zaś szkoły zechcą niezwłocznie powiadamiać mnie o każdym wypadku aresztowania uczniów czy uczenic.

Otrzymują:
Wszystkie szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe, tudzież Zakł. Kszt. Nauczyc. w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Wł. Gałecki

Poz. 204.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. OF. 14083/46.
Spr.: Instrukcja kasowa.

Kraków, dnia 26 marca 1946 r.

Przesyłam instrukcję kasową obowiązującą od dnia 1-go kwietnia 1946 r. Instrukcja ta obejmuje całokształt zagadnień kasowych i wyznacza nor-

my dla tych wszystkich manipulacyj, które dotąd były przez poszczególne zakłady i urzędy traktowane w sposób różnorodny, w wielu wypadkach całkowicie błędny i chaotyczny.

Podkreślam z całym naciskiem ważność tej instrukcji — polecam jak najdokładniejsze zapoznanie się i zastosowanie do zawartych w niej przepisów.

Kurator Okręgu Szkolnego
Wł. Gałecki

Otrzymują:
Dyrekcje Państw. Szkół Średnich Ogólnokształcących, Zakładów Kształcenie Nauczycieli, Szkół Zawodowych, rolniczych, oraz Inspektoraty Szkolne w Okręgu.

INSTRUKCJA KASOWA

I. Dowody rozchodowe.

Wszystkie wydatki administracyjne, połączone z prowadzeniem zakładu lub urzędu, winny być pokryte w całości z zaliczek na wydatki rzeczowe, asygnowanych co miesiąc przez Kuratorium z właściwych danemu rodzajowi szkolnictwa działów, rozdziałów, paragrafów i pozycyj budżetowych. Podstawą dokonania wypłaty na ciężar tych funduszów jest umowa o wykonaniu świadczenia na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz osoby, przez Skarb Państwa wskazanej. Umową o wykonaniu świadczenia jest zatem kwit kasowy lub rachunek.

Każdy rachunek, do swej pełnej ważności winien zawierać: imię i nazwisko (nazwę firmy) oraz adres wystawcy rachunku, nazwę urzędu na rzecz którego wykonano świadczenia, wyszczególnienie zakupionych przedmiotów, ich cenę jednostkową, ogólną sumę należności, datę wystawienia rachunku, potwierdzenie oraz datę odbioru wypłaconej należności przez wykonawcę świadczenie względnie przez upoważnioną przez niego osobę.

Wszelkie zakupy dokonywane z funduszów państwowych (winno to mieć zastosowanie także i do funduszów działających przy szkołach Komitetów Rodzicielskich) mogą być uskuteczniane tylko w firmach posiadających uprawnienie handlowe, a więc w firmach posiadających wykupioną kartę rejestracyjną. Dokonywanie zakupów po placach u pokątnych przekupniów jest z zasady niedopuszczalne.

Mogą tu zachodzić także wyjątki, jak kupno mioteł brzozowych do utrzymania porządku, szmat do podłóg itp. drobnych przedmiotów do codziennego użytku, których zakup po sklepach może natrafiać na pewne trudności. Wszystkie rachunki muszą być pisane wyłącznie przez sprzedającego.

Na wszystkie zakupy dokonywane w firmach handlowych muszą być wystawione rachunki, zawierające do swej ważności wszystkie cechy, wyżej podane. Brak którejkolwiek z omówionych wyżej cech spowoduje nieważność rachunku jako dokumentu rachunkowego. Kwity kasowe mogą być wystawiane na powtarzające się wydatki, i płatności zobowiązań wynikające z zawartych umów lub ogłoszonych i obowiązujących ustaw, zarządzeń Władz państwowych lub samorządowych.

Do kwitu kasowego, na ostatnio wymienione zobowiązania musi być nadto dołączony nakaz płatniczy omawiający w sposób szczegółowy powstanie pretensji, jej podstawą prawną, czasokresu, oraz wysokość należności.

II. przeprowadzenie cenzury wstępnej.

Zakupy względnie wydatkowanie kwot na ciężar funduszów administrowanych przez urząd lub szkołę, mogą być uskuteczniane tylko na zlecenie kierownika zakładu lub urzędu.

Otrzymany z firmy rachunek łącznie z zakupionym towarem, lub kwit kasowy przejmuje kancelaria urzędu lub szkoły. Rachunek lub kwit zasadniczo przed wypłaceniem należności (a w pewnych, tylko nieuniknionych wypadkach po jej uregulowaniu) ma być sprawdzony pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym.

Dowodem przeprowadzenia cenzury wstępnej jest umieszczenie na każdym rachunku względnie kwicie następujących klauzul, odpowiednio wypełnionych w swej treści.

1) Sprawdzono na kwotę . . . .

2) Zatwierdzam do wypłaty

z Dz. . . . . rozdz. . . . . par. . . . . poz. . . .

Dyrektor Zakładu
Inspektor Szkolny

Do ważności klauzuli cenzury wstępnej wymagane jest podpisanie jej przez Dyrektora Zakładu lub Inspektora Szkolnego. Jeżeli według rachunku wykonane zostały jakieś prace (za wyjątkiem remontowych) należy stwierdzić obok klauzuli cenzury wstępnej ich odbiór, motywując krótko wysokość wypłaconego wynagrodzenia.

Przy wypłatach należności za robociznę z racji wykonywania przez osoby trzecie specjalnych czynności (jak np. znoszenie węgla do piwnicy, czyszczenie sal po remontach itp.) którychby nie mogli wykonać niżsi funkcjonariusze, należy określić w rachunku dokładne podstawy, którymi kierowano się przy obliczaniu tych należności.

Na takich rachunkach winna być umieszczona klauzula odnośnego Zarządu Miejskiego, stwierdzająca, że wypłacona należność nie jest wygórowana i cena robocizny odpowiada warunkom miejscowym.

Wszystkie rachunki na wykonane roboty remontowe za wyjątkiem drobnych remontów i napraw muszą być kolaudowane przez Dyrekcję Robót Publicznych w Krakowie lub Powiatowe Zarządy Drogowe. Nabyte przedmioty inwentarzowe oraz książki biblioteczne, a wreszcie materiały winny być wpisane do właściwych ksiąg inwentarza ruchomego, inwentarza bibliotecznego względnie księgi materiałowej. Dokonanie takich

zapisów należy stwierdzić na rachunku wzmianką o następującej treści:

Wpisano do księgi

a) inwentarza ruchomego Dz...... rozdz...... str...... poz.....

b) inwentarza bibliotecznego Dz..... str...... poz......

c) materiałowej Dział .... str. .... poz. ....

Sprawa przepisowego prowadzenia inwentarza ruchomego i bibliotecznego, oraz prowadzenie księgi materiałowej zostanie omówiona w oddzielnej instrukcji.

III. Manipulacja książkowa.

1. Po wypełnieniu klauzuli cenzury wstępnej i podpisaniu jej przez Dyrektora Zakładu lub Inspektora Szkolnego rachunek zostaje opłacony gotówką z zaliczki podjętej z rachunku bieżącego na drobne wydatki, lub zostaje opłacony asygnacją wystawioną bezpośrednio na imię i nazwisko wierzyciela Skarbu Państwa, jeżeli pretensja sięga ponad 300 zł. W wypadku pierwszym rachunek zostaje wpisany do rozchodu w ogólnej straccy kasowej, którą ma obowiązek prowadzić każdy Dyrektor Zakładu względnie Inspektor Szkolny i skąd następnie zostaje przeksięgowany do księgi kasowej funduszu zaliczek na wydatki administracyjno-rzeczowe pod którą dany wydatek został przeksięgowany ze straccy kasowej. W wypadku opłacenia pretensji wierzyciela Skarbu Państwa bezpośrednio asygnatą należy wydatek ten wpisać w rozchód ogólnej straccy kasowej, w rozchód księgi rachunku bieżącego na odnośnym koncie, oraz w rozchód księgi kasowej funduszu zaliczek na wydatki administracyjno-rzeczowe. Również i w tym wypadku należy podać w ogólnej straccy kasowej przy danej pozycji rozchodowej dotyczącą stronę i pozycję księgi kasowej funduszu zaliczek na wydatki administracyjno-rzeczowe.

Ogólna stracca kasowa, którą ma obowiązkowo prowadzić każdy kierownik Zakładu lub Urzędu ma być prowadzona na drukach księgi kasowej (dwukolumnowej) i przez nią mają być przeprowadzane wszystkie przychody jakie ma Zakład lub Urząd oraz wszystkie rozchody jakie są czynione. W przypadkach zatem ogólnej straccy wpisane będą otrzymane pobory nauczycielskie, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, godziny nauczania religii, zaliczki na wydatki rzeczowe, subwencje na ściśle oznaczone cele, ryczałty wyjazdowe, a w szkołach zawodowych i rolniczych wpływy funduszu obrotowego i gospodarstw rolnych. Przychody ogólnej straccy kasowej muszą obejmować wszelkie sumy otrzymywane w gotówce lub przekazywane na rachunek bieżący. Rozchody ogólnej straccy kasowej muszą zatem analogicznie obejmować wszelkie wypłaty gotówkowe i za pomocą asygnat z tytułów w/g osiągniętych wpływów. Ogólna stracca kasowa musi uwzględnić także obroty uzyskiwane przez podjęcie z jakichkolwiek sum z rachunku bieżącego i wpłaty gotówki z kasy podręcznej na rachunek bieżący. Dowodami rozchodowymi do ogólnej straccy kasowej odnośnie funduszu zaliczek na wydatki administracyjno-rzeczowe będzie zatem księga kasowa tego funduszu, warsztatowego lub funduszu gospodarstw rolnych, rachunkowość podwójna systemu amerykańskiego tych funduszów a odnośnie innych kwot przechodzących przez ogólną straccę kasową udowodnione zaprotokołowanymi pismami Zakładu lub Urzędu wysyłki list płatniczych i specjalnych wyrachowań do Kuratorium. We własnym interesie Zakładu i urzędu leży zatem, aby zapisy tak przychodowe jak i rozchodowe uskutecznione były w ogólnej straccy kasowej z jak największą dokładnością.

Ogólna stracca kasowa ma być zamykana co miesiąc sumami tak w przychodach jak i w rozchodach, za miesiąc sprawozdawczy, do miesiąca sprawozdawczego oraz ogółem.

Stracca ta musi być rozpoczęta saldem gotówki dyspozycyjnej, jaka znajduje się w Dyrekcji Zakładu lub Inspektoracie Szkolnym w dniu 1 kwietnia 1946 r. i wykonywać będzie każdorazowo w dniu jakiejkolwiek kontroli zapas cały gotowizny, którą dysponuje w danym dniu Zakład. W straccy tej muszą być odnotowane także wszelkie wypłaty zaliczkowe, oraz później uskutecznione dopłaty rachunków.

W kasie podręcznej nie mogą być przechowywane w żadnym wypadku nieksięgowane w straccy jakiekolwiek dowody.

2. Księga kasowa wydatków z zaliczek na wydatki rzeczowe musi być prowadzona na drukach księgi głównej systemu amerykańskiego Zapisy przychodowe w księdze kasowej mogą być uskutecznione tylko na podstawie pisma Kuratorium, zawiadamiającego o przyznaniu kredytów. Księgowanie przychodów uskutecznia się w dniu otrzymania z miejscowej Kasy Urzędu Skarbowego zawiadomienia o dokonanym przelewie. Rozchody księguje się na podstawie oryginalnych rachunków po dokonaniu manipulacyj opisanych powyżej.

Księga kasowa wydatków z zaliczek musi być prowadzona terminowo bez dopuszczenia do jakichkolwiek zaległości. Sprawa prowadzenia księgi rachunku bieżącego, dokonywania w niej zapisów oraz bezgotówkowego krycia zobowiązań Skarbu Pańswa załatwiona została jak najszczegółowiej w instrukcji Kuratorium z dnia 17 stycznia 1946. Nr. O. OR. 1928/46.

IV. Sprawozdawczość.

Do dnia 8 każdego następnego miesiąca po sprawozdawczym winny Dyrekcje Zakładów oraz Inspektoraty Szkolne przedkładać Kuratorium Okr. Szk. Krak. wyrachowanie z wydatkowanych sum asygnowanych na potrzeby rzeczowe. Wyrachowanie takie składać się musi z uwierzytelnionego odpisu z księgi kasowej wydatków z zaliczek na potrzeby rzeczowe, rachunków ułożonych wg. zapisów i odpowiednio zeszytych tak, aby tworzyły jedną całość, oraz pisma przewodniego do tego wyrachowania.

Odpisy pism przy których Dyrekcje Zakładów wzgl. Inspektoraty Szkolne przedkładają Kuratorium wyrachowania muszą być ułożone w alfabetycznym porządku wg. kart księgi rachunku bieżącego i przechowywane w oddzielnej teczce, jako dowody rozchodowe do wydatków, na które w dniu ewewntualnej inspekcji nie ma oryginalnych dokumentów.

Po sprawdzeniu i uznaniu przez Kuratorium wyrachowania Dyrekcja Zakładu otrzyma absolutorium, które należy spiąć z odpisem pisma przewodniego, przy którzym odnośne wyrachowanie zostało przedłożone do zatwierdzenia. W wypadku nieuznania z różnych powodów jakiegoś rachunku, należy zgodnie z poleceniem odnośnego pisma Kuratorium zmniejszyć w zamknięciu danego miesiąca rozchody w rubryce „Kasa" oraz zmniejszyć rozchody w paragrafach, w których wyłączone zostały dotyczące rachunki. Równocześnie musi się także wyłączyć te rachunki z ogólnej straccy kasowej. Odpis w księdze kasowej wydatków z zaliczek na wydatki rzeczowe musi być poparty następującą wzmianką umieszczoną w rubryce „treści". Na podstawie zarządzenia Kuratorium Okr. Szkol. Krakowskiego z dnia ..... Nr .... zmniejsza się rozchody w miesiącu ..... 194 . . o ogólną sumę .... na skutek wyłączenia rachunków z par. .... poz. .... na kwotę .... z par. ... poz. ... na kwotę ..... z par. ..... poz. .... na kwotę .... itd.

Kwoty wyłączonych rachunków należy w danym miesiącu w pozycjach gdzie one są wpisane skreślić czerwonym atramentem. Odpowiednia wzmianka musi być także umieszczona w ogólnej straccy kasowej.

Suma wyłączonych rachunków musi być następnie wpisana jako pozostałość w przychodach ogólnej straccy kasowej, oraz w przychodach księgi kasowej wydatków z zaliczek na potrzeby rzeczowe w miesiącu następnym po którym wyłączenia dokonano.

W wypadku przeniesienia kwoty wydatku z jednego paragrafu na drugi, obroty straccy kasowej pozostaną bez żadnych zmian, jak i również ogólna suma rozchodów w księdze kasowej wydatków z zaliczek na potrzeby rzeczowe (konto „Kasa").

W wypadku takim należy dokonać tylko w zamknięciu końcowym danego miesiąca przeniesienia rachunkowego kwoty z rozchodów paragrafu jednego na drugi i zapis ten poprzeć następującą wzmianką: „Na skutek zarządzenia Kuratorium z dnia ... Nr ... /46. przenosi się kwoty rachunków księgowane na folia pod pozycją .... w sumie .... z par. ... poz. ... na par. ... poz. .... z par. ... poz. ... na par. .... poz. .... itd.

V. Postanowienia końcowe.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie i ma moc obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1946 r. tj. od początku okresu budżetowego 1946/47.

Jednocześnie przypomina się, że wszelkie kredyty z zaliczek asygnowanych na wydatki rzeczowe nie wydatkowane do dnia 31. III. 1946 przepadają na rzecz Ministerstwa Skarbu.

Kwoty takich zaliczek należy wpłacić do terytorialnej Kasy Urzędu Skarbowego, a otrzymane pokwitowania dołączyć do wyrachowania jako dowód rozchodowy.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. KN. 4406/46.
Rejony kształcenia nauczycieli

Kraków, dnia 14. XI. 1946 r.

Poz. 205.

Celem ujednostajnienia, uporządkowania, oraz usprawnienia doniosłej dla przyszłości polskiej szkoły akcji kształcenia i dokształcania nauczycieli szkół powszechnych Kuratorium tworzy rejony kształcenia nauczycieli.

Ośrodkiem ich będą stałe zakłady kształcenia nauczycieli, do których będzie należała opieka i na których będzie spoczywała odpowiedzialność za pracę na kursach pedagogicznych i przygotowawczych oraz za pracę w rejonowych komisjach kształcenia nauczycieli niekwalifikowanych w wyznaczonym im rejonie.

1) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Białej obejmuje powiaty Biała, Wadowice i Żywiec. Na tym terenie pracuje 6-cio miesięczny kurs pedagogiczny oraz dwuletni przygotowawczy w Białej będzie kształcić czynne niewykwalifikowane nauczycielstwo cenzusu gimnazjalnego powiatu bialskiego, wadowickiego i żywieckiego.

2) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Bochni obejmuje powiaty Bochnia i Brzesko. Na tym terenie itnieje 2-letni kurs przygotowawcz w wBochni i 2-letni kurs przygotowawczy w Brzesku. Komisja Rejonowa w Bochni będzie kształciła czynnych, niekwalifikowanych nauczycieli cenzusu gimnazjalnego z tych dwóch powiatów.

3) Państwowe Liceum Pedagogiczne Męskie w Krakowie obejmuje powiaty Kraków, Miechów i Olkusz. Na tym terenie obok Kursów już podlegających Dyrekcji Państwowego Liceum Pedagogicznego Męskiego istnieje 2-letni Kurs Przygotowawczy w Miechowie i Olkuszu. Komisja Rejonowa będzie kształciła czynnych niekwalifikowanych nauczycieli z cenzusem gimnazjalnym z tych trzech powiatów. W razie uruchomienia planowanej Komisji Rejonowej w Miechowie, powiat miechowski zostanie z tego rejonu wyłączony.

4) Państwowe Liceum Pedagogiczne Żeńskie w Krakowie obejmuje powiat chrzanowski i myślenicki. Na tym terenie istnieje 2-letni Kurs Przygotowawczy w Chrzanowie. Komisja Rejonowa przy tym zakładzie poprowadzi dalsze kształcenie czynnych niekwalifikowanych nauczycieli bez cenzusu gimnazjalnego, przydzielonych

przez Kuratorium z północnych powiatów Okręgu, oraz niekwalifikowanych nauczycieli z cenzusem gimnazjalnym z obu tych powiatów.

5) Państwowe Pedagogium (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie kieruje pracą samokształceniową niekwalifikowanych nauczycieli z cenzusem licealnych z północnej części Okręgu, przydzielonych przez Kuratorium.

6) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Limanowej zajmie się akcją dokształcania czynnych niekwalifikowanych nauczycieli bez cenzusu gimnazjanlego z południowej części Okręgu.

7) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Nowym Sączu obejmie kształcenie czynnych niekwalifikowanych nauczycieli z cenzusem licealnym z południowej części Okręgu.

8) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Starym Sączu obejmuje powiaty nowosądecki i limanowski. Kursów Pedagogicznych ani Przygotowawczych na tym terenie nie ma. Komisja Rejonowa kształci czynnych niekwailfikowanych nauczycieli cenzusu gimnazjalnego obu tych powiatów.

9) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Tarnowie obejmuje powiat tarnowski i dąbrowski. Na terenie tym istnieje obok Kursu Pedagogicznego i Przygotowawczego w Tarnowie 2-letni Kurs Przygotowawczy w Tuchowie.

Komisja Rejonowa przy Liceum Pedagogicznym w Tarnowie kształci czynnych niekwalifikowanych nauczycieli ceuzusu gimnazjalnego z tych powiatów.

10) Państwowe Liceum Pedagogiczne w Zakopanem obejmuje powiat nowotarski. Komisja Rejonowa przy tym Zakładzie kształci czynnych niekwalifikowanych nauczycieli z cenzusem gimnazjalnym z powiatu nowotarskiego.

Czynni niekwalifikowani nauczyciele z cenzusem gimnazjalnym, którzy zostali w przeszłym roku szkolnym przydzieleni do innej Komisji Rejonowej a nie tej, którą przewiduje niniejsze zarządzenie, kończą studia w Komisji, w której pracę zaczęli. Od początku b. roku szkolnego przydzielać się będzie nauczycieli wyłącznie do Komisyj, wskazanych w tym zarządzeniu.

Zarządzenie niniejsze nie uszczupla ani nie ogranicza w niczym praw i obowiązków obyw. Inspektorów Szkolnych w stosunku do samodzielnych Kursów Przygotowawczych w miejscowościach, w których nie ma Zakładów Kształcenia Nauczycieli. Idzie tu jedynie o ścisłą współpracę obu czynników, zainteresowanych w tym samym stopniu zagadnieniem Kształcenia Nauczycieli , tj. obyw Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcyj liceów pedagogicznych.

Otrzymują:

Inspektorzy Szkolni, oraz Wszystkie Zakłady Kształcenia Nauczycieli w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Wł. Gałecki

Poz. 206

Ogniska metodyczne WF. i PW.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. PW. i WF. 54167/46

Kraków, dnia 21 listopada 1946 r.

Kuratorium uruchamia na rok szk. 1946/47 cztery ogniska metodyczne WF. i PW. Ze względu na wielkie ich znaczenie w zakresie dokształcania nauczycieli, dyrekcje szkół zachcą w jaknajszerszej mierze ułatwiać wyjazdy na konferencje ognisk metodycznych nauczycielom, odnośnych przedmiotów i służyć pomocą zwłaszcza w zakresie pokrywania kosztów podróży. Udział nauczyciel (lek) w konferencjach ognisk metodycznych obowiązkowy.

Ogniska metodyczne WF. i PW. obejmują zasięgiem swojej pracy: szkoły średnie ogólnokształcące, zawodowe, rolnicze, zakłady kształcenia nauczycieli, szkoły dokształcające zawodowe, a tam gdzie to możliwe również szkoły powszechne. Kierownicy ognisk metodycznych ustalą z Inspektorami szkół zakres udziału nauczycieli szkół powszechnych w pracach ognisk metodycznych WF. i PW.

Kierownictwo i zasięg terytorialny ognisk:

Ognisko metodyczne w Krakowie:

Kierownik Mgr. Dużyk Ludwik, nauczyciel Państw. III. Gimn. i Liceum im. Kr. Jana Sobieskiego w Krakowie.

Zasięg terytorialny: Kraków—Miasto, Kraków—Powiat, powiaty: Myślenice,, Nowy Targ, Miechów, Olkusz, Chrzanów.

Ognisko metodyczne w Tarnowie:

Kierownik: Ob. Moskal Bronisław, nauczyciel Państw. II. Gimn. i Liceum Pedagogicznego im. A. Mickiewicza w Tarnowie.

Zasięg terytorialny: powiaty: Tarnów, Bochnia, Brzesko, Dąbrowa Tarnowska.

Ognisko metodyczne w Nowym Sączu:

Kierownik: Mgr. Jan Keller, nauczyciel Państw. I. Gimn. i Liceum im. Jana Długosza w Starym Sączu.

Zasięg terytorialny: powiaty: Nowy Sącz, Limanowa.

Ognisko metodyczne w Białej:

Kierownik: Ob. Kielawa Witold, nauczyciel Państw. Gimn. i Liceum Pedagog. w Białej.

Zasięg terytorialny: powiaty: Biała, Żywiec Wadowice.

Otrzymują:

Dyrekcje państw. i pryw. wszelkiego rodzaju szkół w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Wł. Gałecki

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. OF. 44588/46

Poz. 207

Realizacja rachunków kosztów podróży

Kraków, dnia 26 listopada 1946 r.

Stwierdzono w licznych wypadkach, że przyczyną przedłużania się postępowania przy realizacji rachunków kosztów podróży był wadliwy sposób sporządzania tych rachunków przez osoby, które odbyły podróż służbową.

Zwracając uwagę na szczegółowe przepisy obowiązujące w tej mierze, a zamieszczone w Dz. U. R. P. Nr 41 z dnia 8, X. 1945 (przedruk w Dz. Urz. KOSK. Nr 6 z 1946 r.), podaję do stosowania następujące wytyczne:

1) w części nagłówkowej rachunku (patrz dołączony formularz) należy umieszczać w sposób czytelny w pełnym brzmieniu imię i nazwisko oraz charakter służbowy rachunkodawcy, nazwę jego miejsca służbowego (urzędu, szkoły w której pracuje) nazwę i miejscowość, z której podróż podjęto i do której ją odbyto:

2) do rachunku winno być dołączone polecenie odbycia podróży służbowej, wymieniające miejscowości, urzędy (szkoły), do których podróż ma być odbyta, oraz zawierające uzasadnienie celu jej podjęcia. Polecenie odbycia podróży, jeżeli dotyczy kierownika urzędu lub szkoły (inspektora, dyrektora) bezpośrednio podległego Kuratorium — winno być podpisane przez naczelnika odnośnego Wydziału Kuratorium a dotyczące urzędników i nauczycieli zatrudnionych w wymienionych urzędach i szkołach — winno być podpisane przez ich kierowników.

Przy podróżach służbowych inspektorów szkolnych oraz w wypadkach niecierpiących zwłoki, decyzja w tej mierze będzie mogła być podjęta — po odbyciu podróży.

3) W rachunku należy podać dokładnie dzień i godzinę wyjazdu i powrotu do miejsca służbowego, przyjmując, że przy przejeździe środkiem lokomocji, mjącym rozkład jazdy, początek pzejazdu liczy się od ustalonego w rozkłazie jazdy czasu odjazdu, a przy przejeździe środkiem lokomocji, mającym rozkład jazdy, początek tek przejazdu liczy się od chwili ruszenia z miejsca. Opóźnienie przyjazdu środka lokomocji, mającego rozkład jazdy, bierze się w rachubę tylko w przypadku, gdy wynosi więcej niż godzinę.

4) W rachunku należy określić dokładnie żądane należności i uzasadnić każdą pozycję żądania przez szczegółowe przytoczenie okoliczności, usprawiedliwiających wydatek, oraz dołączyć wtszelkie dokumenty, dotyczące sum wydatkowanych.

Użycie droższego środka komunikacji (z reguły zwraca się tylko koszt przejazdu pociągiem osobowym) jak np. pociągu pośpiesznego, zależy od zezwolenia władzy zarządzającej podróż. Każdy rachunek kosztów podróży służbowej musi być opatrzony klauzulą władzy zarządzającej podróż lub przełożonej władzy służbowej, stwierdzającą konieczność odbycia podróży, należyte użycie czasu i środków lokomocji. Klauzule takie podpisują zleceniodawcy określeni w punkcie 2 niniejszego zarządzenia.

5) O ile uzyskanie rachunku dotyczącego wydatku na podwodę na kwotę nie przekraczającą 100 zł natrafia na znaczne trudności, wydatek taki może być uznany na zasadzie własnoręcznego oświadczenia o dokonaniu wydatku i o powodach uzasadniających trudności uzyskania rachunku.

We własnym interesie rachunkozdawców leży dołączanie rachunków na podwody, poświadczonych przez władze administracji ogólnej lub lokalnej (Starostwo, Urząd Gminny, sołtys). Rachunki takie opiewające na nazwisko rachunkozdawcy, winny uwzlgędniać nazwisko i imię oraz dokładny adres wystawcy rachunku, miejscowości objęte podróżą, odległość w km., kwotę należności zgodną z taryfą (w tych miejscowościach, w których obowiązują zatwierdzone przez władze taryfy najmu koni lub samochodu) względnie odpowiadającą miejscowym stosunkom, stwierdzenie zapłaty, datę i podpis wystawcy. W razie wątpliwości co do prawdziwości lub ścisłości okoliczności, przytoczonych w samym rachunku kosztów lub w załącznikach, będą one mogły być uznane dopiero w zależności od wyniku przeprowadzenia właściwych dochodzeń.

6) Rachunki kosztów podróży powinny być przedstawione Kuratorium do uregulowania najpóźniej w ciągu 14 dni, licząc od następnego dnia po odbyciu podróży służbowej.

7) Rachunki kosztów podróży należy przedkładać zawsze przy dołączeniu odnośnego pisma przewodniego.

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne, Instruktorzy powiatowi szkół rolniczych, Dyrekcje Państw. Szkół Srednich Ogólnokształcących, Zawodowych, Rolniczych i Zakładów kształcenia Nauczycieli w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Wł. Gałecki

Rachunek kosztów podróży

Obywatela ....
(stanowisko służb., nazwa urzędu (szkoły) ....
Podróż służbową odbyto z polecenia .... Nr .... z dnia ....
z .... do .... i z powrotem.
Wyjazd dnia .... godz .... Powrót dnia .... godz. ....

Należności

Ryczałty: do i z dworca kolejówego po 25 zł w	....	....	zł
" " " " " w	....	....	"
" " " " " w	....	....	"
Bilet kolejowy (samochodowy) z	do	....	"
" " " z	do	....	"
" " " z	do	....	"
Noclegi: za .... nocy po .... zł	....	....	"
Diety: za .... dni po 250 zł	....	....	"
Dopłata do diet za .... dni po 50 zł	....	....	"
	Razem:	....	zł

Podpis:

Słownie: Zł ....

...., dnia .... 1946 r.

Konieczność podróży, to należyte użycie czasu i środków lokomocji, pociąg pospieszny tam i z powrotem, autobus tam i z powrotem oraz wykonanie zlecenia służbowego stwierdzam.

Podpis

....

Uwaga: Do rachunku należy dołączyć bilety autobusowe i oryginalne rachunki za hotele, oraz za furmanki, na których nażely uwidocznić ilość kilometów przebytej drogi kolejowej.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. 48743/46.
W sprawie akcji społecznej
„Zbiórki złomu"

Kraków, dnia 24. X. 1946 r.

Poz. 208.

Na podstawie pisma Ministerstwa Oświaty z dn. 12. X. 1946 Nr. II/5924/46 i w związku z odezwą Centrali Złomu przy Ministrestwie Przemysłu, tudzież stosownie do uchwały powziętej na konferencji w dniu 23 października b. r. w Krakowie pod przewodnictwem delegata Ministestwa Przemysłu, Kuratorium zawiadamia, że w czasie od 25 października do dnia 25 lipada b. r. odbędzie się na terenie całego kraju pierwsza kampania akcji społecznej pod hasłem „Złom da żelazo na odbudowę kraju". Akcja ta będzie miała charakter stały i przeprowadzana będzie w miesiącach jesiennych i wiosennych. Szczegółowe informacje dotyczące tej akcji zawarte są w załączonym referacie p. t. „Złom na żelazo dla kraju". Referat ten powinien posłużyć jako materiał do pogadanek w szkołach, poprzedzających samą zbiórkę żelaza.

Z uwagi na doniosłość wspomnianej akcji, jej społeczne i wychowawcze znaczenie, Kuratorium jak najgoręcej zaleca rozpowszechnienie tej akcji wśród młodzieży szkolnej, tym więcej, że praca związana ze zbiórką złomu będzie honorowana i premiowana, a fundusze zebrane tą drogą można użyć na zakup pomocy naukowych i inne potrzeby szkolne.

Pożądane jest, by akcją tą zajęły się samorządy szkolne pod kierunkiem wychowawców. Akcja ta może wydać duże wyniki, jeśli będzie starannie przygotowana i włączona do tematów nauczania w poszczególnych klasach.

Ażeby osiągnąć jeszcze większe rezultaty w przeprowadzeniu zbiórki złomu można wciągnąć od tej akcji rodziców uczniów, którzy przez współudział w zbiórce i składanie zebranego złomu w punktach przeznaczonych dla szkół, przyczynią się do wzmożenia akcji społecznej, a równocześnie do zwiększenia funduszu szkolnego.

W interesie ogólnym i samej szkoły leży ażeby do zbiórki złomu przystąpić natychmiast. Zechcą zatem Inspektoraty Szkolne podać niezwłocznie treść niniejszego pisma do wiadomości wszystkim szkołom powszechnym, zachęcić ze swej strony młodzież szkolną do intensywnej pracy przy zbiórce złomu, a Dyrekcje wszelkiego rodzaju szkół średnich uczynią to samo na terenie swoich szkół.

Wszelkich informacyj, dotyczących zbiórki

złomu będzie udzielał Inspektorat Centrali Złomu w Krakowie, ul. Piłsudskiego 20, tel. 549-46, z którym w razie potrzeby można bezpośrednio porozumieć się.

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje wszelkiego rodzaju szkół średnich państwowych i prywatnych w **Okręgu** oraz Inspektorat Centrali Złomu w **Krakowie,** ul. Piłsudskiego 20.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego:
(H. Dobrowolski)
Naczelnik Wydziału

Centrala Złomu
Okręgu Szkolnego
TP MO/LK

Odpis

Złom da żelazo dla kraju

Co to jest złom? — Złom to stare żelastwo, jak zużyte narzędzia, garnki, wiadra, stare obręcze, części od pługów, podkowy itp. już nikomu niepotrzebne, które po zużyciu rzuca się w kąt. To jest tak zwany złom gospodarski, gdyż znajdujemy go w każdym prawie gospodarstwie domowym, na podwórkach, placach, ulicach itd.

Wojna ostatnia odstarczyła nam bardzo dużo złomu w postaci t. zw. złomu wojskowego, do którego zaliczamy zniszczone czołgi, działa, samochody, samoloty itp., które tysiącami rozrzucone są po naszych polach.

Również w zburzonych domach znajduje się duża ilość złomu.

Przechiodząc obok starego kawałka żelaza nie zwracamy na nie uwagi, wydaje nam się, że ten bezużyteczny ,,szmelc" nic nikomu dać nie może, a tymczasem rzecz się ma odwrotnie! Złom ma dla hutnictwa wielkie znaczenie, gdyż jest obok rudy żelaznej najważniejszym surowcem potrzebnym do wyrobu żelaza. Ruda bowiem sama nie wystarcza. Zelazo, po wytopieniu go z rudy w wielkim piecu, w formie surówki, nie nadaje się do bezpośredniego użytku, jest bardzo kruche i łamliwe. Surówkę tę potrzeba jeszcze raz przetapiać w specjalnych piecach zwanych stalowniami, dodając do niej ten właśnie bezużyteczny złom w dużych ilościach — pół na pół — a nawet i więcej. Wytopiona w ten sposób stal podlega następnie walcowaniu czy kuciu, otrzymując w ten sposób odpowiednią formę, czy też idzie do odlewni. Widzimy stąd jakie olbrzymie znaczenie posiada złom dla hutnictwa. Bez niego nie mielibyśmy żelaza, a bez żelaza nie moglibyśmy mówić o odbudowie kraju.

Przed wojną, jako kraj o stosunkowo małej produkcji żelaza i małym jego zużyciu, nie mieliśmy dosyć złomu. Musieliśmy sprowadzać go z zagranicy w trzech czwartych, płacąc zań olbrzymie sumy, wynoszące miesięcznie kilka milionów złotych przedwojennych, tj. kilkaset tysięcy dolarów. Aby je zdobyć musieliśmy eksportować zagranicę kilkaset tysięcy ton węgla. Dzisiaj w wyniku ostatniej wojny, kraj nasz posiada duże zapasy złomu, które wystarczą nam na kilka lat. Uniezależniliśmy się w ten sposób od zagranicy i pieniądze, które przed wojną wydawaliśmy na złom, zostaną teraz zużyte na zakup maszyn, urządzeń, inwentarza i innych tak potrzebnych rzeczy dla naszego kraju, zniszczonego 6-letnią barbarzyńską okupacją.

Widzimy, jak z wyżej przytoczonych powodów, cennym surowcem jest złom.

Złom jaki jest dostarczany do hut, musi być przedtem odpowiednio pocięty na drobniejsze kawałki, gdyż inaczej nie byłoby możliwym wsadzenie go do pieca. Do tego celu służą odpowiednie aparaty do cięcia, jak aparaty które tną przy pomocy użycia tlenu, nożyce, kafary do rozbijania złomu, aparaty do pakietowania itp. Cięcie złomu związane jest jednak z dużymi trudnościami technicznymi, gdyż aby pociąć np. czołg, trzeba przetransportować na miejsce gdzie on się znajduje aparaty do cięcia, butle z gazem i sprzęt pomocniczy, jak również potem zwieść na skład pocięte kawałki. Zajmuje to wszystko dużo czasu, ze względu na trudności, a zwłaszcza ze względu na transport, może się to nawet okazać chwilowo niemożliwym, a kraj woła tymczasem o żelazo, huty o złom! Czy w takim wypadku mamy zwracać się do zagranicy, skąd ciężko dziś otrzymać złom, bo wszyscy go potrzebują, kiedy w kraju mamy go poddostatkiem? I tutaj właśnie młodzież nasza ma duże pole do działania. W gospodarstwach domowych, na podwórkach, polach, ulicach, przy drogach leżą bezużytecznie różne kawałki żelaza starego, dziurawe garnki, wiadra, stare obręcze, części pługów, maszyn, podkowy, ruszty, kosy, drut, blacha, puszki po konserwach itp. jak również części z metali kolorowych (miedź, mosiądz, brąz, aluminium, ołów, cynk itd.) w postaci starych klamek, garnków i innych przedmiotów. Toteż Centrala Złom, Przedsiębiorstwa Państwowe, przy jak najdalej idącym poparciu czynników rządowych i partyjnych, przeprowadzać będzie stale w miesiącach jesiennych i wiosennych zbiórkę złomu żelaznego i metali kolorowych, jako Akcję Społeczną Zbiórki Złomu Żelaza i Metali Kolorowych. Pierwsza taka zbiórka odbędzie się w dniach od 25 października do 25 listopada tego roku.

W akcji tej winna wziąć udział cała młodzież rozumiejąc, że ,,złom da żelazo do odbudowy kraju", że każdy kilogram zebranego złomu, to zwiększenie naszego dochodu społecznego i dobrobytu.

Zbiórka ta przeprowadzana będzie w ten sposób, że złom zebrany przez młodzież, składany będzie na terenie jednostki, której ona podlega więc szkoła, drużyna harcerska, organizacja młodzieżowa.

Po zebraniu większej ilości nastąpi odstawa do

składnika, zajmującego się skupem złomu, lub do punktu przezeń wskazanego. Składnik ten przyjmuje złom i wypłaci należność, a mianowicie:

za	1000 kg	złomu	żelaznego	210 zł
,,	1 ,,	,,	miedzianego	7 ,,
,,	1 ,,	,,	mosiężnego	5 ,,
,,	1 ,,	,,	brązu	5 ,,
,,	1 ,,	,,	aluminium	6 ,,
,,	1 ,,	,,	cynkowego ołowiu i innych metali	2 ,,

Za każde dostarczone przynajmniej 1000 kg złomu żelaznego, wypłacona będzie dodatkowo premia 200 zł.

Składnik przyjmując złom wydaje pokwitowanie na odebrane ilości i wydaje należność w gotówce. Przy zdawaniu złomu winien być przedstawiciel czynnika społecznego, jak np. przedstawiciel Rady Narodowej, miejskiej lub gminnej, czy też wybrany przez organizacje młodzieżowe w porozumieniu z Radą Narodową — którego zadaniem będzie kontrola wagi i wypłaty.

Akcja powyższa jest akcją społeczną, nikt na niej nie powinien zarabiać. Pieniądze wypłacane młodzieży przez Centralę Złomu są przeznaczone na jej cele organizacyjne i oświatowe, jak zakup książek do biblioteki, sprzętu do świetlic itp.

W transporcie złomu do składnika winny dopomóc wszystkie fabryki, zakłady pracy, Centralne Zarządu Przemysłu, Spółdzielnie ,,Społem" i ,,Samopomoc Chłopska", oraz wszystkie jednostki, posiadające środki transportowe, na podstawie zleceń udzielanych im przez władze nadrzędne, na skutek starań Centrali Złomu. W wypadku, gdyby to nie było możliwym, ustalona premia 200 zł. od tony winna tu umożliwić dostawę własnymi środkami.

Centrala Złomu nawołuje więc młodzież do tej akcji i ustanawia specjalne nagrody dla zespołów, które osiągną najlepsze wyniki w postaci sprzętu sportowego, książek itp.

Zbiórka złomu, oprócz charakteru społecznego, będzie miała jeszcze za zadanie wyszkolenie nowych kadr zbieraczy złomu.

Z wszystkich kandydatów ze wsi, zainteresowanych i uzdolnionych w zbiórce złomu i odpadków, Centrala złomu stworzy sieć samodzielnych zbieraczy. Centrala Złomu już od dnia dzisiejszego przyjmuje podania do niej skierowane i zbieracz będzie miał możność egzystencji, pracując w akcji zbiórki żelaza i odpadków, a w przyszłości może się stać składnikiem lub hurtownikiem wojewódzkim.

Niech nikogo nie braknie w tym szlachetnym wyścigu, w ten sposób przysłużymy się krajowi i przyśpieszymy jego odbudowę.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. 52011/46.

W sprawie zbiórki złomu.

Kraków, dnia 23. II. 1946 r.

Nawiązując do pisma okólnego z dn. 24. X. 1946 r. Nr. Og. 48743/46 Kuratorium przesyła wykazy adresów hurtowników i podhurtowników na terenie wojew. Krakowskiego, oraz nazwiska i adresy zbieraczy z którymi należy wejść w porozumienie w związku ze zbiórką złomu.

Spis hurtowników i podhurtowników na terenie Województwa Krakowskiego

Hurtownia

Firma ,,Żelazo", Hurtownia Złomu na Okręg Krakowski B. Łuba, Kraków, ul. 1. Maja 3.

Podhurtownicy:

Na pow. Biała Krakowska: Podhurt. Zbiorn. Złomu Kadernowska Józefa, Biała Krakowska, Komornicka 76.

Na pow. Bochnia Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa, Bochnia, Rynek 4.

Na pow. Brzesko: Podhurt. Zbiorn. Złomu Jaworski Józef Brzesko, Berka Joselewicza 313.

Na pow. Chrzanów: Podhurt. Zbiorn. Złomu Malik Jan, Chrzanów, Stara Huta 5.

Na pow. Limanowa: Podhurt. Zbiorn. Złomu, Giza Henryk, Tymbark.

Na pow. Miechów: Podhurt. Zbiorn. Złomu, Gomulicki Antoni i Sp., Olkusz, 3-go Maja 1b.

Na pow. Nowy Sącz: Podhurt. Zbiorn. Złomu, Gurgul Bolesław, Nowy Sącz, Dąbrowskiego.

Na pow. Olkusz: Podhurt. Zbiorn. Złomu, Gomulicki Antoni i Sp., Olkusz, 3-go Maja 1b.

Na pow. Tarnów: Podhurt. Zbiorn. Złomu Dutkiewicz Wacław, ul. Gumniska 13.

— — — — — — — — —

Zbieracze:

Apostolski Jan, Kraków, na Przejściu 3.
Bonk Julian, Kraków, Starowiślna 54.
Czak Stefan, Kraków, Miodowa 48.
Daniec Jan, Kraków, Miodowa 47.
Mikołajczyk Antoni, Kraków, Starowiślna 56.
Miszczyński Ludwik, Kraków, Limanowskiego 9.
Olech Jan, Kraków, Krasińskiego 5.
Prus Edward, Kraków, Mogilska 35.
Pyrciak Leon, Kraków, Topolowa 31.
Golasik Franciszek, Żywiec, Sienna 121.
Szewczyk Aleksander, Kraków Kalwaryjska 92.

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne, oraz Dyrekcje wszelkiego rodzaju szkół średnich państw. i pryw. w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Wł. Gałecki

Poz. 209

KOMUNIKATY:

w sprawie zamówień pieczęci szkolnych

MENNICA PAŃSTWOWA
Warszawa-Praga, Markowska 18
tel. 219 — PKO. I-54026

CENNIK Nr. 2/46

wyrobów typowych produkowanych w warsztatach Mennicy Państwowej

Ważny od dnia 21 maja 194 6r.

Warunki wykonania zamówień

Mennica Państwowa zakresem swej działalności obejmuje prócz wybijania monet: wyrób przedmiotów, służących do zabezpieczeń urzędowych, oraz wyrób znaczników do urzędowego znakowania przedmiotów z metalu i drzewa (sztance do plombownic, znaczniki probiercze, cechowniki itp.).

Wyrób i ekspertyza tych przedmiotów jest prawnym i wyłącznym przywilejem Mennicy Państwowej.

Ponadto Mennica przyjmuje zamówienia na wykonanie wszelkich przedmiotów artystyczno-grawerskich, przedmiotów tłoczonych w metalu i przedmiotów artystyczno-odlewniczych (medale, plakiety, znaczki itp.). Odrębnym działeb produkcji Mennicy jest wyrób wszelkiego ordzaju stempli kauczukowych.

Z powodu wielkich zniszczeń budynków fabrycznych i maszyn, dokonanych przez okupanta, wyrób przedmiotów **tłoczonych** i **odlewniczych** odbywa sę przejściowo w skali ograniczonej.

Zamówienia na wykonanie **pieczęci urzędowych** dokonywać mogą tylko władze naczelne oraz władze, urzędy i instytucje **podległe bezpośerdnio** władzom naczelnym (władze II instancji), a to stosownie do postanowień § 20 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 28. VI. 1928 o pieczęciach urzędowych Dz. Ust. R. P. Nr. 65, poz. 593.

To samo w odniesieniu do znaczników probierczych.

Przedmioty służące do nakładania zabezpieczeń i znaków urzędowych wykonywane są jedynie na zamówienie **właściwych** władz.

Ceny wykonania przedmiotów typowych objęte są cennikiem li obownązują od daty jego ważności.

Ceny i warunki wykonania wszelkich innych przedmiotów — do indywidualnego omówienia ustnie lub w drodze korespondencyjnej.

O ile nie umówiono inaczej, rachunki za wykonane zamówienia płatne są w Kasie Mennicy przy odbiorze zamówienia.

Wysyłkę zamówień zamiejscowych uskutecznia się zasadniczo za pobraniem pocztowym z doliczeniem kosztów opakowania i portoriów.

We wszystkich innych wypadkach należności z rachunków Mennicy płatne są **najpóźniej w ciągu 14 dni**, licząc od daty ich wystawienia.

Wobec masowego naspływu zamówień na wykonanie pieczęci urzędowych w obecnym okresie powojennym, zaleca się dokonywanie zamówień **zbiorowych** na pieczęcie o podobnym brzmieniu tekstu (dla szkół powszechnych, zarządów gminnych, sądów, urzędów stanu cywilnego itp.) co wpłynie na przyspieszenie terminu wykonania.

Otrzymane zamówienia Mennica wykonuje w kolejności ich wpływu, a przeciętny termin wykonania drobnych zamówień waha się w granicach od 1 0do 30 dni. Jednakże z przyczyn wyżej podanych Mennica w okresie przejściowym nie przyjmuje odpowiedzialności za zwłokę w wykonaniu zamówień, o ile ścisłe dotrzymanie terminu nie zostało poprzednio umówione. Stemple kauczukowe wykonuje się w ciągu 2 do 5 dni.

Władze uprawnione do zamawiania pieczęci urzędowych proszone są o urpzednie ścisłe badanie tekstów napisów na pieczęciach, o dokonywanie potrzebnych skrótów i oznaczenie życzonych cech.

Mennica Państwowa mając wieloletnie doświadczenie w dziedzinie produkcji na wstępie określonej i dysponując wysoko kwalifikowanym personelem, przyjmuje odpowiedzialność za ścisłość i pobiom technicznego wykonania zamówień zgodnie z treścią zlecenia wzgl. złożonych rysunków.

W stosunkach prywatno prawnych właściwymi do rozstrzygania sporów są sądy powszechne w m. st. Warszawie.

Lp.	NAZWA PRZEDMIOTU	Cena jednostkowa Zł	UWAGA
1.	Pieczęć do tuszu ręczna-okrągła z godłem państw., tekst dwuwiersz na otoku o średn. 46, 39 i 36 mm.	1.100.—	
2.	Pieczęć do tuszu ręczna-okrągła z godłem państw., tekst jednowierszowy na otoku średn. 46, 39 i 36 mm. . .	750.—	
3.	Pieczęć do tuszu ręczna-okrągła, z godłem państw., o średn. 20 mm. (do legitymacyj, czeków i t. p.)	600.—	
4.	Pieczęć okrągła do laku z godłem państw. o średnicy 30 m.	400.—	
5.	Pieczęć do tuszu ręczna, owalna 6-cio lub 8-mio kątna z godłem państw. o wymiarach: 45×36 mm., 40×32 mm. i 35×28 mm.	825.—	
6.	Pieczęć do tuszu ręczna-owalna, 6-cio lub 8-mio kątna z godłem państwowym o wymiarach 25×20 mm. . .	660.—	
7.	Pieczęć do laku z godłem państwowym, owalna o wymiarze 34×24 mm.	440.—	
8.	Datownik stalowy	1.930.—	Od 1. X. 1946 r. cena datownika zł. 2.150.
9.	Sztance do plombownic płaskie, za parę	350.—	
10.	Sztance do plombownic z odciskiem wklęsłym za parę .	450.—	
11.	Sztance do plombownic z „kołnierzem" za parę . . .	650.—	
12.	Klisze stalowe dla P. M. T. dwustr.	2.500.—	
13.	Klisze stalowe dla P. M. T. jednostr.	1.350.—	
14.	Klisze stalowe dla P. M. T. jednostronne ze specjalnym odciskiem	Ceny do umowy	
15.	Pierścień stalowy dla potrzeb P. M. T.	800.—	
16.	Rdzeń do lakownicy dla P. W. W.	600.—	
17.	Stempel do wypalania na drzewie z godłem państwowym	650.—	
18.	Cechownik stalowy z godłem państwowym do cechowania metalu	800.—	
19.	Stemple suche do tłoczenia w papierze z godłem państwowym bez względu na tekst, za parę	2.000.—	
20.	Praska dwuramienna do tłoczenia suchych stempli . .	6.000.—	
21.	Facsimile wykonane w metalu	800.— do 1.200	Zależnie od rodzaju podpisu.
22.	Uchwyt metalowy (skrzydełkowy) do pieczęci kieszonkowych (prócz normalnej ceny pieczęci)	500.—	
23.	Futerał aluminiowy do pieczęci kieszonkowych	250.—	
24.	Stemple kauczukowe (wym. normalne) jednowierszowe za wiersz	45.—	
	Wielowierszowe za wiersz	40.—	

Poz. 210.

Ogłoszenia:

Pyka Franciszek, uczeń klasy III (dawniej IV) prywatnego gimnazjum dr Jana Wieczorkowskiego w Rabce unieważnia zgubioną dnia 12 listopada b. r. legitymację uczniowską Nr 64, wystawioną przez Dyrekcję tegoż gimnazjum.

Wesołowska Julia, uczennica klasy IV-tej Kursu dla Dorosłych przy państw. X. gimnazjum w Krakowie, unieważnia zgubioną legitymację Nr 39, wydaną przez Dyrekcję tegoż gimnazjum.

W sprawie niezatrudnienia osób w szkolnictwie

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Oświaty niżej wymienione osoby nie mogą być przyjęte do służby w szkolnictwie bez zezwolenia Ministerstwa Oświaty:

1. Pawlik Ernest, ur. 5. II. 1922 r. w Dąbrówce Małej, pow. Katowice,
2. Żołnierek Józef, były kontraktowy nauczyciel państw. gimnazjum w Niemodlinie (Kuratorium Okręgu Szkolnego Śląskiego),
3. Żurek Wanda z domu Kolczyk, urodz. 11. I. 1904 r. w Warznie, pow. Kartuzy.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Przegląd ostatnich wydawnictw

Stefan Baley — Zarys psychologii w związku z rozwojem psychiki dziecka. Książnica Atlas — Wrocław—Warszawa 1946 r. str. 424. Cena 400 zł.

Psychologia jest tym działem filozofii, który, całkowicie zbudowany na objawach ludzkiego życia, bardzo ściśle i bardzo często wchodzi w kontakt z jego dążeniami i potrzebami. Stwierdzenia i prawdy przez tę naukę ustalone pochodzą wprost z obserwacji życia nas samych czy innych ludzi, a wskazania praktyczne, do których psychologowie drogą wnioskowania dochodzą, mają na celu pomóc lepszemu urządzeniu ludzkiego życia. Stosuje się to przede wszystkim do kształcenia i wychowywania dzieci i młodzieży szkolnej.

Znajomość psychologii, szczególnie dzieci i młodzieży, orientowanie się w jej zagadnieniach, kontakt z odpowiednim piśmiennictwem, to są konieczne warunki, bez których wypełnienia nie ma mowy o tym, aby dzisiejszy nauczyciel mógł skutecznie uczyć i wychowywać. Dzieł o psychologii mamy dużo, ale przeważnie omawiają one zagadnienia poszczególne lub ich grupy, albo poświęcone są psychologii ogólnej. Otóż należy stwierdzić, że ostatnia publikacja Stefana Baley'a spełnia rolę podręcznego vade mecum dla nauczyciela w zakresie psychologii i przy tym pozwala mu uniknąć rozproszenia po wielu publikacjach osobnych, które nie zawsze można mieć pod ręką. Potraktowawszy psychologię ogólną jako wstęp i podbudowę, autor zwrócił głównie uwagę na psychologię dzieci i młodzieży, uwzględnił wszystkie jej przejawy, podał wyniki badań, osiągnięte przez psychologów zagranicznych i naszych. Rzecz napisana interesująco, zawiera dużo materiału informacyjnego w postaci testów i formuł ich wyników, który może i powinien zachęcić niejednego z nauczycieli do przedsięwzięcia badań samodzielnych choćby na bardzo małą skalę. Jako ostatni wyraz wiedzy psychologicznej w ujęciu naszego wybitnego uczonego, książka ta winna się znaleźć w bibliotece podręcznej każdej szkoły powszechnej, średniej i zawodowej.

S. K.

Inż. Wincenty Czerwiński — Poradnik mechanika-metalowca — Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1946 r. str. 427 — Cena 220 zł.

Autor przeznacza swój „Poradnik" dla uczniów szkół zawodowych przemysłu metalowego oraz dla pracujących zawodowo w tym przemyśle, dlatego zawarł w nim encyklopedyczny zarys materiału naukowego objętego programem gimnazjów mechanicznych. Materiał ten podzielił na 6 części. Cz. I. obejmuje matematykę (oznaczenia i symbole matematyczne, tablice potęg, pierwiastków, logarytmów, funkcji trygonometrycznych, procentów itd.). Cz. II. — chemię i materiałoznawstwo (tablice ciężarów atomowych i właściwych pierwiastków, rodzaje reakcji chemicznych, gazy bojowe, produkty suchej destylacji drzewa i węgla kamiennego oraz ich zastosowanie, smary, materiały szlifierskie itd.). Cz. III. — fizykę i maszynoznawstwo (miary i wagi, mechanikę, części maszyn, dźwignice, światło, ciecze, gazy, ciepło, silniki, elektrotechnikę). Cz. IV. — technologię metali (odlewnictwo, kowalstwo, tłocznia, walcownia, obróbka metali itd.). Cz. V. — wiadomości z organizacji przedsiębiorstw i kalkulacji warsztatowej — wreszcie Cz. VI. — normy kreślenia technicznego. Książka zawiera kilkaset tablic, rycin

i szkiców. Orientację w bogatym materiale ułatwia skorowidz liczący około 600 haseł. Poradnik opracowany jeszcze przed wojną — został uzupełniony danymi ze źródeł niemieckich i rosyjskich, — zatwierdzony do użytku szkolnego przez Ministerstwo Oświaty, winien się stać kieszonkową encyklopedią każdego ucznia — i pracownika-metalowca.

Marcin Kasprzak — Chcę być zdrowy — Pogadanki z higieny osobistej dla młodzieży — Państw. Zakł. Wyd. Szk. — Warszawa 1946 r. str. 91 — Cena 36 zł.

W 13 rozdziałach zawarł autor popularny wykład higieny pod hasłem: co trzeba robić, żeby „długo żyć, jak najmniej chorować i być nie tylko zdrowym, lecz jednocześnie zadowolonym z życia, silnym, pełnym chęci do pracy i zabawy". Pracę swą przeznacza głównie dla młodzieży wiejskiej, jako słabiej zaznajomionej z zasadami higieny, z dużym pożytkiem jednak przeczyta ją także i młodzież miejska. Popularyzacją zarówno książki, jak i wskazówek w niej zawartych zająć się winny — i to jak najszybciej — Szkolne Koła PCK z uwagi na wciąż jeszcze bardzo niski stan higieny w naszym społeczeństwie.

Witold Małkowski — Zasady charakteryzacji teatralnej. Państw. Zakł. Wyd. Szkoln.. — Warszawa 1946 r. str. 88, rys. 56. Cena 70 zł.

Obok wydanego wcześniej i omówionego już w jedym z poprzednich Nrów Dz. Urz. KOSK. „Poradnika dla reżyserów teatrów ochotniczych, jest to druga publikacja przeznaczona dla amatorskich zespołów teatralnych, wydana nakładem PZWS. — Autor jej — dyrektor państw. liceum teatralnego, nie poprzestaje na podaniu szczegółowych wskazówek dotyczących charakteryzacji i jej techniki poszczególnych części twarzy, ale poprzedza część praktyczną wykładem anatomii głowy ludzkiej, oraz przeglądem charakterystycznych typów antropologicznych. „Podręcznik niniejszy nie jest — czytamy w zakończeniu — pisany dla zawodowych aktorów. Celem jego jest jedynie ułatwienie początków tym, którzy mają zamiar kiedyś sztuce teatralnej się poświęcić".

Tadeusz Manteuffel — Feudalizm — Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1946 r. str. 47. Cena 42 zł.

Jest to łatwo i przystępnie napisana broszura z serii historycznej Biblioteki popularno-naukowej PZWS. omawiająca początki, organizację i zasięg feudalizmu oraz życie rycerstwa, miast i wsi w okresie feudalnym. Pomyślana jako lektura uzupełniająca przy nauce historii na poziomie gimnazjalnym, wprowadza czytelnika w stosunki średniowieczne i pomaga mu do poznania i zrozumienia zarówno podstaw ustroju jak życia i kultury ówczesnej; ciekawy materiał ilustracyjny podnosi wydatnie jej wartość dydaktyczną. Czytelnik pragnący pogłębić zagadnienie znajdzie na końcu dzieła zestawioną bibliografię przedmiotu.

Janina Przeworska — Kolorowe dzieci — Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1946 r. — str. 144. Cena 70 zł.

Seria geograficzna Bibl. popularno-naukowej PZWS. została wzbogacona o nową pozycję. Książka J. Przeworskiej oprowadza młodego czytelnika polskiego po wszystkich częściach świata poza Europą, ukazując mu życie codzienne, zabawy, troski i kłopoty jego egzotycznych rówieśników — zarówno chłopców jak i dziewcząt — w różnych szerokościach geograficznych. W 16 krótkich, interesująco — choć niekiedy naiwnie skonstruowanych opowiadaniach zapoznaje nas autorka i z czarną Mwambo, która chce być biała i z czerwonolicymi Tinglit i Tinahet z prerii nad Rio Grande i z maleńkim żywym Buddą z Tybetu i z Kolayassi, córką koralowych mórz i wielu, wielu innymi niezwykle sympatycznymi dziećmi, których nie polubić trudno. Książka jest starannie i bogato ilustrowana, zaopatrzona w liczne objaśnienia oraz w mapki pozwalające na umiejscowienie rozgrywającej się akcji. Zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Oświaty może być stosowana z pożytkiem w wyższych klasach szkoły powszechnej jako lektura uzupełniająca z zakresu geografii.

Kalendarz uczniowski „Książki" na rok 1946/47 — Nakł. Sp. Wyd. „Książka". Warszawa 1946. str. 320. Cena 150 zł.

Na wzór przedwojennego „Kalendarza Iskier" wydała ostatnio Sp. Wyd. „Książka" (nieco spóźniony) „Kalendarz uczniowski" na rok 1946/47. Kalendarz składa się z 4 części. Pierwsza obejmuje ogólne wiadomości o czasie, zjawiskach astronomicznych, zmianach w przyrodzie, wreszcie kalendarz terminowy w układzie tygodniowym zawierający ważniejsze daty zarówno z dawnej przeszłości jak i z lat ostatnich oraz omówienie ciekawszych wydarzeń historycznych i politycznych, osiągnięć Polski dzisiejszej na polu kulturalnym, oświatowym, gospodarczym, a nadto cytaty z dzieł wybitnych pisarzy, publicystów, polityków, głoszących hasła postępowe. Część druga zawiera wiadomości o Polsce Współczesnej, omawia: granice, obszar, klimat, ludność, podział administracyjny, życiorysy Prezydenta KRN, premiera i marszałka Żymierskiego, władze państwowe, Wojsko Polskie, organizacje młodzieżowe itd.

Część trzecia informuje o szerokim świecie, a w czwartej znajdujemy rzeczy ciekawe i pożyteczne np. co czytać, jak zbudować odbior-

nik radiowy, jak mierzyć odległości w terenie, jak się uczyć, jak rozpoznawać ślady zwierząt, jak nieść pomoc w nagłych wypadkach itd., itd. Do kalendarza dołączono 3 kolorowe mapki, dwie mapy Polski i jedną świata.

Mimo pewnych niedociągnięć, a nawet błędów kalendarz spełnia swą rolę, a przez swój układ może wdrożyć ucznia do systematycznej pracy i zachęcić go do zainteresowania się wielu dziedzinami nauki i życia.

Witold Zechenter — Czerwony Kapturek — Śnieżka — Kot w butach — Nakł. Wydawnictwa książek Popularnych w Krakowie. Ilustrował Leszek Górski.

Witold Zechenter — Wilk i 7 koźlątek — Nakł. L. Wierzchowski Kraków. Ilustracja J. H. Ładolińska.

Dziedzina piśmiennictwa dla dzieci najmłodszych nie budziła u nas nigdy głębszego zainteresowania ani sfer pedagogicznych, ani zawodowej krytyki — i dlatego nie podlegała nigdy ściślejszej kontroli społecznej w tym stopniu, jak dzieła przeznaczone dla młodzieży czy dorosłych. Rodzice — kupując książki dla swych najmniejszych pociech, zwracali zawsze większą uwagę na szatę zewnętrzną wydawnictwa, na ilość i barwność obrazków, niż na jego treść i wartość ideową i wychowawczą. Stąd rynek wydawniczy w tej dziedzinie zalewała i zalewa tandeta podana niekiedy nawet w pięknej oprawie. Szczególnie w latach wojennych namnożyło się jej wiele, bowiem literaturę dziecięcą cenzura niemiecka łaskawie tolerowała, szczególnie życzliwym okiem spoglądając na rzeczy bezwartościowe lub zgoła szkodliwe.

Współczesnej pedagogice nie może być obojętne, czym się karmi wyobraźnię dziecka od chwili, kiedy zaczyna ono rozumieć i myśleć. To też obecnie, kiedy także wychowanie dzieci w wieku przedszkolnym przejęło Ministerstwo Oświaty i kiedy powstaje stale wzrastająca sieć przedszkoli, z odpowiednio przygotowanym do zawodu personelem wychowawczym, należałoby pomyśleć nie tylko o celowo skonstruowanym programie gier i zabaw dziecięcych, ale także o opracowaniu listy lektury dziecięcej tak, jak to uczyniono dla młodzieży szkół powszechnych i średnich, by w ten sposób dać do ręki wychowawcom cały arsenał sposobów i środków pedagogicznego oddziaływania na psychikę dziecka.

Wiadomo, że dziecko w pewnym okresie swego rozwoju stwarza sobie świat baśni, w którym żyje i czuje się szczęśliwe, a wielką krzywdę wyrządziłby mu ten, kto by je przedwcześnie wyrwać pragnął z tej krainy fantazji. Słucha więc dziecko wtedy chciwie baśni uznając je całkowicie nie tylko za prawdopodobne, ale wręcz za prawdziwe — i nie tylko słucha, ale samo snuje niekiedy fantastyczne opowiadania. I tutaj nasuwa się poważne zagadnienie, na jakie tory skierować fantazję dziecka. Tradycyjna bajka obraca się głównie wokół problemu walki dobra ze złem, — problemu nacechowanego — niestety sensacyjnością, naszpikowanego częstokroć wyrafinowanym okrucieństwem, przebiegłością i zbrodnią. Cóż z tego, że dobro zwycięża wreszcie, kiedy owa walka ze złem w postaci czarownicy czy macochy zaprawiana jest sadyzmem, nabrzmiała bólem fizycznym i krwią. Bajką taką ze szczególnym upodobaniem a wiadomym skutkiem karmiły niemieckie matki swych synów i córki — jak słusznie na to zwrócił uwagę Wiesław Osterloff w artykule p. t. Kryminalistyka bajki Grimma w N-rze 19 „Odrodzenia".

Dlatego z prawdziwym uznaniem powitać powinny nasze sfery pedagogiczne nowe ujęcie bajek braci Grimm w opracowaniu Zechentera. Okazuje się, że Czerwony Kapturek nic nie traci ze swego uroku mimo, że wilk nie pożarł ani babci, ani jego, ale przeciwnie służył mu za przewodnika po ogromnym lesie.

Okazuje się, że Śnieżka pozostała Śnieżką mimo, iż leśniczy nie wyrywa z piersi zająca serca, a zła królowa nie tańczy w rozżarzonych do czerwoności pantoflach, ale w szale złości i zazdrości zamienia się w ropuchę i skacze w mrok zamkowej studni.

Okazuje się wreszcie, że wilk nie musiał pożreć koźląt, a potem po uczcie we śnie ulec operacji brzucha, bo koźlęta przezornie ukryły się na piecu, a matka po powrocie do domu wygnała nieproszonego gościa w las.

Tak „odgrimmione" bajki nie tracą nic ze swej fantastyczności, a zyskują na wartości pod względem wychowawczym, okazuje się bowiem, że zwalczać zło można rozsadkiem, sercem, a nawet siłą, niekoniecznie połączoną z sadyzmem i okrucieństwem.

Barwne, a przy tym proste i zrozumiałe dla dziecka ilustracje pomnażają wartość tych czterech książeczek, które dziatwa powita niewątpliwie z radością.

Czasopisma.

Obok dziennika „Wolność", który już trzeci rok krzewi w Polsce wiedzę o Rosji Sowieckiej i pracuje nad pogłębieniem stosunków kulturalnych i politycznych między dwoma sąsiedzkimi, zaprzyjaźnionymi narodami, w ostatnich miesiącach ukazały się jeszcze dwa nowe czasopisma, tygodniki, które postawiły sobie za główny cel zbliżenie polskiego czytelnika do zagadnień międzynarodowych. — są nimi „**Głos Anglii**" oraz „**Świat i Polska**".

Głos Anglii — którego Nr. 1 ukazał się 2 listopada b. r. dąży do zbliżenia politycznego i kulturalnego między Wielką Brytanią a Polską, zapoznania czytelnika polskiego z wysiłkiem, jaki podejmują Anglicy celem przywrócenia kraju do równowagi po latach wojny, wre-

szcie pragnie informować o wszystkich przejawach życia codziennego i myśli brytyjskiej. Cele — jakie sobie redakcja tygodnika założyła są istotnie realizowane konsekwentnie. Pismo porusza zagadnienia zarówno z dziedziny nauki, sztuki, oświaty, szkolnictwa, jak i życia politycznego, gospodarczego i codziennego, a nawet mody i sportu w W. Brytanii. Artykuły pisane prawie wyłącznie przez Anglików — stoją na wysokim poziomie, a świetne ilustracje obrazujące piękno i kulturę ziemi angielskiej podnoszą wartość czasopisma. Głos Anglii wychodzi w Krakowie. (Redakcja: Kraków, Garncarska 14/2), wydawcą jest Brytyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. — Cena egzemplarza pojed. 10 zł.

Świat i Polska — tygodnik poświęcony sprawom międzynarodowym zaczął wychodzić w Warszawie (Red. i Adm. Warszawa ul. Daszyńskiego 18) w połowie listopada b. r. „Pismo nasze — zapowiada Komitet Redakcyjny — stawia sobie skromne zadanie stałego, obiektywnego i możliwie najpełniejszego informowania o wydarzeniach międzynarodowych. Bezpośrednia korespondencja, artykuł sprawozdawczy uczestnika konferencji, zjazdu czy delegacji, przegląd i omówienie prasy zagranicznej — to podstawy naszego numeru na dziś i w przyszłości". Redakcja pisma spoczywająca w rękach wybitnych uczonych i publicystów daje gwarancje utrzymania należycie wysokiego poziomu.

Wszystkie trzy wymienione wyżej czasopisma stanowią niezastąpione, żywe i obfite źródło materiałów do nauki zagadnień życia współczesnego, dlatego Dyrekcje liceów powinny je uprzystępnić zarówno nauczycielom jak i uczniom.

Nadto nadesłano do Redakcji następujące podręczniki szkolne zatwierdzone do użytku szkolnego przez Ministerstwo Oświaty:

Dr January Kołodziejczyk — Botanika. P. Z. W. S. — Warszawa 1946 r. Str.. 340, rycin 220. — Cena 100 zł.

Dr Jan Zaćwilichowski — Nauka o przyrodzie dla klasy III szkół podstawowych. Nakł. Księgarni St. Kamińskiego — Kraków 1946 str. 69, rycin 115. Cena 80 zł.

Zenon Klemensiewicz — Język polski dla kl. IV. gimn. Książnica-Atlas.

Bronisław Wieczorkiewicz — Ćwiczenia ortograficzne na kl. V. P. Z. W. S. — Warszawa 1946. Str. 47. Cena 25 zł. Wrocław—Warszawa 1946.

Bronisław Wieczorkiewicz — Ćwiczenia ortograficzne na kl. VI. P. Z. W. S. — Warszawa 1946. — Str. 55. Cena 30 zł.

Z. Klemensiewicz i J. Żlabowa — Nasz język — Podręcznik gramatyki języka polskiego z ćwiczeniami dla kl. VI. szkoły podstawowej P. Z. W. S. — Warszawa 1946. Str. 64. Cena 30 zł.

Sowietkin — Uczebnik russkawo jazyka. — P. Z. W. S. Warszawa 1946. Str. 448. Cena 170 zł.

T. Grzebieniowski. — About England and Americe — Podręcznik do nauki języka angielskiego — IV. rok nauczania — Książnica-Atlas. Wrocław—Warszawa 1946 r. Str. 143. Cena 160 zł.

W. Ż.

KRONIKA I SPRAWOZDANIA

Konferencja Ogniska Metodycznego języka polskiego. Programem konferencji rejonowej, w dniu 26 października było przede wszystkim sprawozdanie ze Zjazdu naukowo-literackiego im. Bolesława Prusa w Warszawie (od 28 do 3 września) i to zarówno z części jego dydaktycznej jak i naukowej. Kierownik „Ogniska" podał krótko treść referatów wygłoszonych na posiedzeniach plenarnych t. j. prof. Stanisława Adamczewskiego o etyce pisarskiej Bolesława Prusa i prof. Wacława Borowego o „Godach życia" Dygasińskiego, a p. Zbigniew Nowak, asystent U. J. zdał sprawę z posiedzeń naukowych i ujął ogólną charakterystykę Zjazdu.

Z kolei przeszło się do omówienia obrad sekcji dydaktycznej. Kierownik streścił dokładnie referat dra Henryka Szippera: Podstawy ideowe nowych programów języka polskiego. Obecnie klasy I—V obejmują kurs propedetyczny w zakresie każdego przedmiotu, a kl. VI—VIII przerabiają kurs systematyczny niższy, szkoła zaś czteroletnia średnia ma realizować kurs systematyczny wyższy.

Jeśli chodzi o język polski, to systematycznie ułożony kurs wprowadzono w szkole podstawowej tylko przy gramatyce. W odniesieniu do lektury bardzo trudno było wynaleźć podstawę systematyki. Nie można było przyjąć zasady układu chronologicznego ani teoretyczno-literackiego. Ostatecznie przyjęto koncepcję kształcenia na tym szczeblu przede wszystkim odpowiednio wyrobionego czytelnika, zdolnego po ukończeniu szkoły do samouctwa oraz do korzystania z rozrywek kulturalnych. Lekturę dobiera się na podstawie żywych już zainteresowań młodzieży lub też takich, które już budzić można. Tematyka historyczna i społeczna budzi pewne zastrzeżenia wśród nauczycieli, nie chcą oni spełniać roli nauczycieli historii czy propedeutyki nauk społecznych. Zachodzi tu jednak nieporozumienie. Tematyka musi wystąpić zasadniczo na płaszczyźnie literatury pięknej i to o

tyle, o ile reprezentują ją utwory o wysokiej wartości artystycznej. Proza popularno-naukowa pojawia się raczej jako wyjątek. A przecież trudno oderwać od podłoża historycznego nowelę Orzeszkowej „Gloria victis" lub Sienkiewicza „Janka muzykanta" od tematu społecznego, który nazwano w programie „Dostęp dziecka chłopskiego do oświaty".

Nowy program wysuwa cele wychowawcze, jakie oddawna język polski dzielił z innymi przedmiotami nauczania, a to: rozwijanie uczuć etycznych, społecznych, narodowych i estetycznych oraz wdrażanie do jasnego, rzeczowego i możliwie samodzielnego myślenia.

Zagadnienie ogniskowe programu brzmi: „Współczesna Polska demokratyczna oraz kształtowanie się jej w dziejowej walce i w pracy na tle Europy i świata". W związku z tym wybił się na czoło okres nowszy od w. XVIII, bo jest on też i łatwiejszy. Podkreśla się w programie patriotyzm świadomy, który w dziejach Polski XIX i XX w. wiązał się ściśle z ideą wyzwolenia społecznego mas ludowych. Patriotyzm ma się wyrażać w ukochaniu państwa polskiego jako realizatora demokracji politycznej i społecznej, w umiłowaniu ziemi ojczystej, jej karjobrazu ,kultury narodowej, ludu i folkloru, piękna mowy ojczystej. Przeciwstawiamy go szowinizmowi i imperializmowi, a wiążemy z dążeniem do braterstwa z narodami miłującymi wolność.

Idea demokratyczna mocno zaakcentowana w programie nie jest jakąś u nas, w Polsce „nowinką". Mamy tak bogatą tradycję rodzima demokracji (Kołłątaj i Staszic, Kościuszko i Dąbrowski, Mickiewicz i Słowacki, Mochnacki i Lelewel, Szymon Konarski i ks. Piotr Ściegienny i i.) tylko należy ją na nowo nawiązać i wzmocnić, gdyż stanowi ona nasz tytuł do chwały.

Oczywiście — wychowanie demokratyczne powinno wchodzić w życie szkoły i uczniów samorzutnie bez sztucznego aktualizowania i agitacyjnego apostolstwa.

Omówiwszy następnie tematykę uwzględnioną w programie dla klas VI, VII i VIII przedstawił Dr Szipper sprawy nauczania języka polskiego w gimnazjum i w liceum. Instrukcje w sprawie nauczania w szkole średniej wydane w roku ubiegłym obowiązują nadal. W gimnazjum zachowano program dawny, zrewidowano tylko cele wychowawcze i dokonano przesunięć w doborze lektury. W liceum zamiast dawnych zbyt trudnych tematów, które sprzyjały operowaniu frazesem, wprowadzono systematyczny kurs historii literatury polskiej w oparciu o lekturę wybranych arcydzieł. Podkreślono w doborze materiału momenty walki literatury naszej o postęp społeczny, jak również i te, które świadczą o związku kulturalnym z innymi narodami słowiańskimi.

Przyszła czteroletnia szkoła średnia oparta na ośmioletniej szkole podstawowej, wystąpi w dwóch odmianach: humanistycznej z j. łacińskim i matematyczno-przyrodniczej bez łaciny. Program pomyślany jest elastycznie (przez wprowadzenie przedmiotów fakultatywnych, by przez to przeciwdziałać skutkom niewłaściwej decyzji ucznia co do wyboru szkoły. W zakresie lektury polskiej zasadniczo ma być wprowadzone nauczanie systematyczne z tym, że naukę historii literatury polskiej wprowadzi się w kl. II, a kl. I przeznaczy się na przygotowanie młodzieży do pracy nad przyswojeniem literatury ojczystej. Dokona się to 1) przez wyrównanie poziomu przygotowania literackiego uczniów, 2) przez czytanie większych całości (w szkole podstawowej czyta się zaledwie kilka powieści i „Pana Tadeusza"), 3) przez czytanie utworów literatury światowej, 4) przez pogłębienie wiadomości z zakresu stylistyki i teorii literatury, które będą też przedmiotem nauki w klasach wyższych.

Prócz literatury mają być traktowane systematycznie we wszystkich klasach: nauka o języku oraz ćwiczenia w mówieniu i pisaniu. W ciągu r. szk. 1946/47 projekt będzie udostępniony szerszemu ogółowi nauczycieli-polonistów, aby drogą dyskusji i składania poprawek jak największej nauczycieli-praktyków mogło wpłynąć na układ programu i jego zawartość.

Poza referatem dra Szippera mającego dla polonistów zasadnicze znaczenie streścił kierownik inne referaty wygłoszone na sekcji dydaktycznej. Dr Sivert (Łódź) w szczegółowo opracowanym elaboracie przedstawił drogi teatru młodzieżowego w szkole, oświadczając się zasadniczo za teatrem tradycyjnym. Dr Pęcherski (Poznań) ujął elementy teoretyczno literackie, które można bardzo łatwo wprowadzić do nauki szkolnej. Wiz. Kochański (Warszawa) przedstawił trudności w pracy polonisty na ziemiach zachodnich, gdzie spotykają się dwie grupy językowe: śląska i kresowa. Wreszcie wspomniał referat kol. Józefowiczowej (Łódź) o lekturze szkolnej dzieł B. Prusa.

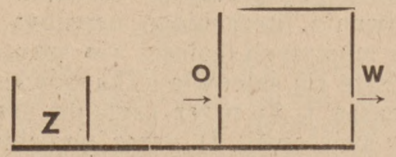
Krótka informacja o skrótach czytanek, które ukazują się w maszynowych odbitkach nakładem Spółdzielni „Pomoce i urządzenia szkolne" zakończyła obrady polonistów krakowskich.

Dr. Fr. Bielak

Konferencja Ogniska metodycznego matematyki. W dniu 7 listopada 1946 r. odbyła się Konferencja rejonowa poświęcona zagadnieniu nauczania o funkcjach jednej zmiennej w szkole średniej ogólnokształcącej. Definicja funkcji jednej zmiennej, którąby czyniła zadość wymaganiom nowoczesnej logiki matematycznej jest niewątpliwie trudna i

skomplikowana. Wobec tego w szkole średniej musimy podać uczniom taką modyfikację definicji funkcji, któraby była „strawną". Można to uskutecznić oczywiście na wiele różnych sposobów. Rozwiązanie tego zagadnienia przez autorów podręczników szkolnych okazało się w wielu przypadkach niewystarczające. Referent podał pewien nowy sposób podejścia metodycznego do nauki o funkcjach. Wyobraźmy sobie automat posiadający otwór O, do którego to otworu można wrzucać liczby ze zbioru Z znajdującego się obok automatu.

Automat

Niech automat posiada tę właściwość, że ilekroć wrzucimy do otworu O liczbę ze zbioru Z, wypadnie z automatu otworem W jedna jedyna ściśle określona liczba.

Oznaczając **dowolną** liczbę zbioru Z literą x; automat literą f; liczbę, która z automatu f wypadnie po wrzuceniu doń liczby x, symbolem f (x) lub literą y, mamy: $y=f(x)$. Rozważane automaty mogą mieć rozwartą konstrukcję, wewnętrzną budowę, którą często ale nie zawsze potrafimy zapisać w postaci t. zw. „wzoru".

Def. Funkcją liczbo-liczbową nazywamy każdy taki przepis postępowania (automat), **który każdej liczbie z danego zbioru liczb przyporządkowuje jedną ściśle określoną liczbę.** Jak wynika z podanej definicji, funkcja liczbo-liczbowa jest dana, gdy dany jest:

1° zbiór liczb, który nazywamy obszarem określoności funkcji,

2° przepis postępowania (automat) czyniący zadość warunkowi podanemu w definicji funkcji, a który nazywamy przepisem funkcyjnym.

Gdybyśmy mieli dany tylko przepis funkcyjny np. $f(x) = \frac{2}{x-3}$, a nie podano obszaru określoności, to wtedy **umawiamy się**, że obszarem określoności są te wszystkie liczby rzeczywiste, do których przepis „da się" zastosować, to znaczy w wyniku zastosowania przepisu otrzymamy ściśle określoną liczbę. I tak obszarem określoności funkcji o przepisie $f(x) = \frac{2}{x-3}$ są wszystkie liczby rzeczywiste z wykluczeniem jednej liczby 3.

Przy pomocy rozważań „automatowych" referent podał określenie sumy, różnicy, iloczynu i ilorazu dwóch funkcyj, wprowadził pojęcie funkcji złożonej oraz funkcji odwrotnej. Automaty spełniały rolę przygotowawczą do wprowadzenia nowych pojęć. Chodziło bowiem o to, by nowo wprowadzone pojęcia nie tylko w jakiś sposób skonkretyzować, ale nadto ułatwić uczniom zapamiętanie zastrzeżeń np. przy funkcjach odwrotnych. W zakończeniu swego odczytu referent wspomniał, że poza przedstawionymi zagadnieniami rozważania „automatowe" mogą znaleźć jeszcze dalsze zastosowania i tak np.: przy pojęciu funkcji pochodnej i t. p.

Drugi referat wygłosiła p. prof. Jadwiga Dianni, która podała cały szereg uwag historycznych dotyczących funkcyj.

Jan Leśniak

Konferencja Ogniska Metodycznego Matematyki w szk. zawodowych. W dniach 15 i 16 listopada br. odbyła się w Państwowym Koedukacyjnym Liceum Administr. i Handlu w Krakowie Konferencja Ogniska Metodycznego Matematyki. Uczestnikami konferencji byli nauczyciele matematyki pracujący w szkołach przemysłowych, handlowych, administracyjnych i spółdzielczych zarówno typu licealnego jak i gimnazjalnego z całego terenu Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Konferencję otworzył imieniem Kuratorium naczelnik Wydziału Szkolnictwa Zawodowego inż. J. Nawrocki podkreślając ważną rolę matematyki w szkole zawodowej i powierzając kierownictwo Ośrodka Metodycznego Matematyki dla szkół zawodowych prof. Józefowi Górskiemu. — Kierownikiem odrębnej sekcji handlowej został wizytator mgr. A. Miętka.

Następnie pod przewodnictwem prof. J. Górskiego rozpoczęły się dwudniowe obrady. Program konferencji obejmował część teoretyczną i praktyczną.

W pierwszym dniu wygłoszono następ. referaty: prof. Akademii Górniczej dr. Gołąb Stanisław „O używaniu symbolów wieloznacznych w matematyce", prof. Politechniki dr. Bielecki Adam: „Trudności związane z pojęciem kąta", prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Ważewski Tadeusz „Czy nasza geometria jest prawdziwa?" i prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Skrzywan Wacław: „Poznanie a matematyka". Po południu (pierwszy dzień zjazdu) Naczelnik Wydziału Szkolnictwa Zawodowego inż. Jan Nawrocki wygłosił referat pt. „Podstawy nowej reformy szkolnej". W obszernym swym referacie zapoznał uczestników z nową reformą szkolną i organizacją szkolnictwa zawodowego, podkreślił ważną rolę wychowawczą i kształcącą nauk matematycznych dla młodzieży szkół zawodowych oraz naświetlił zadania stojące w chwili obecnej przed Ośrodkiem matematyki.

Następnie prof. Józef Górski wygłosił obszerny referat pt. „O nauczaniu matematyki w szkole zawodowej". W referacie swym omówił rolę i znaczenie matematyki w szkole

zawodowej, zaznaczył, że matematyka w szkole zawodowej, będąc przedmiotem pomocniczym, powinna być związana z przedmiotami zawodowymi, które na danym wydziale są wykładane. Przerabiane przykłady i zadania powinny być czerpane z życia codziennego i z przedmiotów zawodowych.

W drugim dniu konferencji, poświęconej części praktycznej, zebrani podzielili się na dwie sekcje: przemysłową i handlową, które obradowały oddzielnie.

W sekcji przemysłowej uczestnicy wysłuchali dwu lekcji przykładowych prowadzonych przez prof. dr. Jalewskiego Mariana w I klasie liceum budowlanego i przez prof. Wanię Feliksa w I klasie gimnazjum elektrycznego.

W sekcji handlowej przeprowadzili lekcje przykładowe prof. Jagielski Aleksy w I klasie gimnazjum handlowego i prof. Duda Ludwik w II klasie liceum administracyjnego. Następnie zebrani wysłuchali obszernego referatu wygłoszonego przez Kierownika Sekcji handlowej Wizytatora Miętkę Augustyna.

Zebrani za temat obrad przyjęli kwestie dotyczące spraw programowo-metodycznych na bieżący rok szkolny. Ostateczne wnioski wysnute z dyskusji po lekcjach przyjęli zebrani za wytyczne przy nauczaniu matematyki w bieżącym roku szkolnym. Na skutek uchwały sekcji wnioski te zostały rozesłane w formie komunikatu do wszystkich szkół handlowych w Okręgu Szkolnym Krakowskim.

J. G.

Wizytacja Kuratora Okręgu. W dniach od 9—11 grudnia b. r. Kurator Okręgu Wł. Gałecki wizytował szkoły, przedszkola i domy dziecka w powiecie bocheńskim. Zwizytowane zostały szkoły w Podłężu, Staniątkach, Niepołomicach, Woli Batorskiej, Książnicy, Dobczycach, Wiśniczu Nowym i Starym oraz w Bochni. Wizytację zakończyła wielka konferencja ogółu nauczycieli uczących w Bochni, oraz konferencja odbyta z inspektorem szkolnym i starostą powiatowym w Bochni.

Poświęcenie bursy i świetlicy Państw. Liceum Melioracyjnego i Rybackiego w Krakowie odbyło się w dniu 14 grudnia b. r. w obecności przedstawicieli Województwa, Politechniki, Zakładu Ichtiobioligii i Ryb. U. J. oraz Kuratorium. Bursa może pomieścić do 70 uczniów i jest obecnie całkowicie zajęta.

Zebranie Klubu Dyskusyjnego Z.N.P. We środę 11 grudnia b. r. odbyło się zebranie klubu dyskusyjnego sekcji szkół średnich Z.N.P. w Krakowie.

Po krótkim zagajeniu przez przewodniczącego Klubu prof. dr Fr. Bielaka zabrał głos Kurator Okręgu Szkolnego ob. Wł. Gałecki, który w dłuższym przemówieniu scharakteryzował i porównał zespół czynników wywierających decydujący wpływ na wychowanie młodzieży po pierwszej i obecnej wojnie światowej. Prelegent stanął na stanowisku, że aczkolwiek ogólna atmosfera panująca w kraju sprzyja obecnie bardziej wychowaniu niż po tamtej wojnie, to jednak istnieje bardzo poważna spuścizna po okresie okupacji, która stwarza pewne trudności. Na pierwszym planie postawił skłonność młodzieży do konspiracji popieranej przez czynniki nieodpowiedzialne, które pod płaszczykiem ideowości bazując na wrodzonej młodzieży chęci przygod, deprawują ją i sprowadzają na manowce. Wypadki przynależności młodzieży do organizacji konspiracyjnych i wywrotowych — niestety — mnożą się. Drugą spuścizną — dla Narodu zgubnej, a planowo przez okupanta prowadzonej akcji jest zastraszające pijaństwo, które grozi Narodowi katastrofą. Piją nie tylko starsi, pije młodzież szkolna, piją nawet — zwłaszcza po wsiach — zmuszane przez własnych rodziców nieletnie dzieci. Jeśli się nie położy temu tamy przez — na szeroką skalę zakrojoną — akcję przeciwdziałającą, po przez szkołę, kościół, organizacje, grozi naszemu społeczeństwu nie tylko zwyrodnienie fizyczne, ale i upadek moralny, przestępczość bowiem idzie w parze z alkoholizmem. Dalszymi następstwami deprawacji wojennej są: lekceważenie życia ludzkiego, nieposzanowanie własności publicznej, spekulacja, żądza posiadania pieniędzy, kradzież cudzego mienia. Wszystko to utrudnia oddziaływanie wychowawcze nauczycielstwa, które przeciążone pracą zarobkową samo nie może skutecznie przeciwstawiać się szerzącemu się złu. Środki zaradcze widzi ob. Kurator przede wszystkim w ścisłej współpracy wychowawczej domu ze szkołą, w porozumieniu z organizacjami politycznymi, młodzieżowymi, wreszcie w zwartym współdziałaniu całego trzeźwo myślącego społeczeństwa, — bo szkoła sama młodzieży nie wychowa.

Obszerna i rzeczowa dyskusja pokrywała się w zupełności z zasadniczymi tezami prelegenta, jednym z najistotniejszych jej momentów było stwierdzenie, że młodzież w swej masie jest moralnie zdrowa, pracowita i chętna do nauki i dlatego należy dołożyć wszelkich starań, by zły przykład płynący z zewnątrz nie deprawował jej. Za najskuteczniejszy środek przeciwdziałający złu uznano konferencje z kołami rodzicielskimi oraz szeroką akcję wychowawczego oddziaływania na społeczeństwo starsze za pośrednictwem prasy codziennej, radia i wydawnictw specjalnych.

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599-17.

Cena niniejszego numeru wynosi 70 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840

Zakłady graficzne „Litodruk" w Krakowie M — 16733